

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 10

Χανία 23η Μαΐου 1932

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. 2

ΕΠΑΝΩ Σ' ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΠΟΥ ΕΛΑΒΑΜΕ ΕΞ ΟΥΑΛΛΙΑΣ

Δυναύομεν τὸ ἔτος 1932. Ἐχουν περάσει 13 περίπου χρόνια ἀφ' ὅτου ἔπαυσε ὁ κατηραμένος ἐκεῖνος Παγκόσμιος πόλεμος πὸν τόσας καταστροφὰς ἐπέφερεν καὶ πὸν καὶ σήμερον ἀκόμη ὑποφέρομεν ἐξ αἰτίας του. Ἐχετε βέβαια ἀκούσει τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν πὸν διέρχονται ὅλα τὰ κράτη. Ἐδῶ ἀπειλοῦνται ἀνατροπαὶ καθεστώτων, ἐκεῖ κάνει θραῦσιν ὁ κομμουνισμὸς καὶ ἄλλοι γίνονται διασκέψεις διὰ χρεωστάσια.

Καὶ ὅλα αὐτὰ εἶνε δημιουργήματα τοῦ πολέμου. Γιατὶ τότε νὰ μὴ ἀγαπήσωμεν τὴν Εἰρήνην πὸν ἐκτὸς τοῦ ὅτι μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τ' ἀνώτερω μᾶς παρέχει καὶ χίλια ἄλλα καλὰ; Εὐτυχῶς ἡ ἀνθρωπότης ἀντελήφθη ἂν καὶ ἀργὰ τὴν ἀξίαν ταύτης καὶ ἔχει ἰδρυνθῇ τὸ συμβούλιον τῶν Ἐθνότητων ἐν Γενεύῃ τὸ ὁποῖον λύει τὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν κρατῶν φιλικῶς.

Νὰ πὸν καὶ αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ ἀντελήφθησαν τὴν ἀξίαν τῆς Εἰρήνης καὶ μᾶς ὑράφουν ἐξ Οὐαλλίας μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ «Μὲ τὴν σκέψιν, μὲ τὰ λόγια, μὲ τὴν πράξιν, ἀγόρια καὶ κορίτσια ἄς ἀγωνισθῶμεν μὲ ὅλη μας τὴ δύναμι ὥστε τὰ μηνύματα πὸν θὰ στέλλωμεν ἀπὸ τὰς πατρίδας μας νὰ

εἶνε πάντοτε μηνύματα καλωσύνης καὶ καλῆς θελήσεως.»

Διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ πρόοδος ἡ εὐημερία ἡ εὐεξία καὶ ἡ οἰκονομικὴ εὐρωστία τῶν κρατῶν πρέπει νὰ γίνουν στενῶτατοι φίλοι. Πρέπει νὰ τεθοῦν κατὰ μέρος τὰ πάθη καὶ τὰ συμφέροντα καὶ νὰ καταλάβῃ καθένας ὅτι ἡ κοινὴ εὐημερία ἀπαιτεῖ ἀμοιβαίαν ἐκ μέρους τῶν λαῶν θυσίαν. Πρέπει νὰ ἐνσπηνωθῇ καλὰ στὸν νοῦν κάθε λαοῦ καὶ δὴ τῶν κυβερνητῶν ὅτι ἔχουν συμφέρον νὰ ὑποστηρίξουν τὴν Εἰρήνην, διότι ἄλλως ὅχι μόνον ὁ ὕλικὸς πλοῦτος τοῦ κράτους χάνεται, ἡ γεωργία ἡ βιομηχανία τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ κτηνοτροφία σταματοῦν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ πνευματικὸς κόσμος ὑφίσταται οοβαρὰς ἀβαρίας.

Αὐτὰς τὰς ἀντιλήψεις ἔχομεν ἐμεῖς, αὐτὰ προσδοκῶμεν ἀπὸ τὴν παγκόσμιον Εἰρήνην. Τὴν θεωροῦμεν ἂν κατορθωθῇ ἡ διαρκὴς τῆς ὑπαρξὸς τὴν ἀσυγκρίτως μεγίστην πρόοδον ὅλων τῶν αἰώνων τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ. Καὶ ἀφοῦ αὐταὶ εἶνε αἱ πεποιθήσεις μας θὰν εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον θὰ ἀποτελοῦμεν τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρῶσαν δύναμιν τῆς πατρίδος μας ὅλαι μας αἱ προσπάθειαι θὰ τείνουν νὰ καταστήσουν

ΑΠ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ

Μπα! Τί λέτε καλὲ; Ἐχετε λάθος. Ἡ ζωὴ σήμερον ἄλλαξε. Νομίζετε πῶς ζοῦμε στὸ 10ον αἰῶνα; Βρισκόμαστε στὸν 20ον...

Αὐτὰ ἄκουσα ἐ-εἶνη τὴ μέρα νὰ λέγουν οἱ κύριοι οοβαρὰ συζητῶντας. Ἦταν μιὰ ἀπὸ τὰ μεσημέρι κι' ἐγὼ διαζόμουν πολὺ γιατί... Μὰ αὐτὴ τὴ φορά μ' ἐπερίμενε καὶ κάτι ἄλλο ἐκτὸς ἀπ' τὸ τραπέζι.

—Τάμαθες;

—Τί; (ρώτησα περίεργη)

—Νὰ! Ὁ Νινέλης! κι' ἔσκασε στὰ γέλια...

—Ἐλα θὰ μπουχῇ λοιπὸν;

—Νὰ! ὁ Νινέλης σήμερον τῶ-δαλε γιὰ τὴν Ἀθήνα.

Ἀλλὰ πρέπει νὰ σὰς πῶ ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Νινέλης. Εἶναι ἓνας κύριος ἐπὶ τὰς χρονῶν πὸν δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς ἀπὸ τότε πὸν ῥωτῶντας τὸν «πῶς σὲ λένε;» σοῦλεγε «Νινέλης» (Μανώλη Πλιοπλιόπουλο) μὴ κατορθῶντας νὰ καταλάβῃς γρὺ ἀπ' ὅλα αὐτὰ.

—Λοιπὸν ποιὸς ὁ λόγος;

—Τὸ πρῶτ' ἰώσκασε ἀπ' τὸ σκολειὸ (γιατὶ πηγαίνει στὴν Α' τάξη) Καὶ τὰ κακὰ στόματα οἱ μαρτυριάρηδες πὸν δὲν ἔχουν ἄλλη δουλειά... τὸ πρόφτασαν τοῦ μπαμπᾶ του στὶς 9 ἡ ὥρα. Πηγαίνει ὁ κύριος Πλιοπλιόπουλος τὸν πιάνει ἀπ' τ' αὐτὴ καὶ κατ' εὐθείαν στὸ σπίτι πὸν τὸν συγύρισε καλὰ... Ἐ! μὰ τί τὰ θέλεις; Ἀνθρωπος δὲ εἶναι κι' αὐτὸς καὶ μάλιστα... ἄνδρας! Χάλια εἶναι αὐτὰ καλὲ νὰ τὸν δέρνουν; Ἀχοῦς ἐκεῖ. Νὰ τὸν πάρουν μὲ τέτοιον τρόπο μπροστὰ ἀπ' τὰ μάτια τῶν φίλων του. Ἀ! μὰ αὐτὸ θὰ τοῦ στοιχίσῃ

αὐτὸ πὸν ἀκόμη μᾶς φαίνεται ὄνειρο, πραγματικότητα. Δὲν ἀμφιβάλλομεν πῶς μαζί μας μὲ τὸν ἴδιο ἐνθουσιασμὸ θὰ ἐπιδιώκῃ ὅλος ὁ κόσμος τὸν ἴδιο σκοπὸ.

Ζαχαρένια Ι. Σπερελάκη
Ε' τάξις Γ. Θ. Χ.

πολὺ... Ἀφοῦ λοιπὸν πέρασε ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ μπαμπᾶ καὶ τὴν παντόφλα τῆς μαμᾶς δὲν εἶχε θέση πιά στὸ σπίτι. Φωνάζει τὴν μεγαλύτερη ἀδελφὴ καὶ τῆς ἀνακοινώνει ἐπισήμως καὶ μυστικᾶ: «Ἀννα ἐγὼ θὰ φύγω. Θὰ πάω στὴν Ἀθήνα—γνήσιος ἑλληνας τράβηξε πρὸς τὴν θάλασσαν—δὲν κάνομαι πιά. Καὶ γιὰ νὰ τὸ ἀποδείξῃ ἀκόμα ἄλλη μιὰ φορά πῶς μεγάλωσε πιά κι' αὐτὸς, κατέθηκε τὶς σκάλες μὲ μιὰ ψυχραιμία ἀπερίγραπτη, μὲ ὕψος οοβρῶτατο. Μὰ στὴν αὐτὴ βλέπει τὸ νερὸ νὰ χύνεται γιατί τὸ πιθάρι εἶχε ξεχειλίσαι. Γυρίζει πίσω καὶ φωνάζει: «Ἀννα τὸ π θάρι γέμισε;» καί... στὸ δρόμο του πάλι. Ἀλλὰ νὰ! Ἐκεῖ στὴν ἀκρὴ τῶ αὐλῆς ἡ καινούργια μπάλλα πὸν προχθὲς ἀκόμη τοῦχαν πάρει. Στοι! δὲν πᾶμε πάρα πάνω. Ἐσχῶ ἀμέσως πὸς πῆγινε στὴν Ἀθήνα. Τρέχει κι' ἀρπᾷ τὴν μπάλλα—δλέπει οὔτε σ' αὐτὸ δὲν φάνηκε ὁπισθοδρομικὸς!—Καὶ ἀρχισε τὸ παιχνίδι πὸν...τόσο ἔμιαζε μ' αὐτὸ πρὸ ὀλίγου ὁ μπαμπᾶς του τοῦ παιξε. Φαίνεται εἶχε μάθει ὅλα τὰ τεχνάσματα γιατί ἐπαιξε φινὰ διαν... «Ποιὸς κατέθηκε; Ποιὸς εἶναι αὐτὸς πὸν δλέπει;» Δὲν προφταίνει καλὸ καλὰ νὰ καταλάβῃ καὶ οὐδ' ἑπ' αὐτῶν φαν στα μάγουλά του καὶ βρέθηκε πάλι ἀπ' τ' αὐτὴ κρεμασμένος σὰ σταφίλι στὸ χέρι τοῦ μπαμπᾶ του. Χωρὶς στριφογυρίσματα μ' αὐτὰ τὰ χάλια φτάνει μπροστὰ στὴ... δασκολα.

—Καλὰ ἐγὼ τᾶκουσα πρὸ ὀλίγου πῶς ζοῦνε στὸν εἰκοστὸ αἰῶνα. Μὰ αἰῶνα πὸν τὸν λένε λέει «τῆς ἐλευθερίας. Τῆς ἀνεξαρτησίας!»

Παρί Χιωτάκη
Τάξις ΣΤ'

ΤΑ ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΙΑ

Ἦταν ἓνα μικρὸ κοριτσάκι μὲ χοντὰ πόδια καὶ χέρια, γεμάτο ἀπὸ ζωὴ. Τὰ μαλλιά του ἦσαν μαῦρα ὀπω; καὶ τὸ πρόσωπό του. Καὶ πρέπει νὰ ξέρεται πῶς τὸ κοριτσάκι αὐτὸ πὸν ὦνο

μαζόταν Μπεμπέκα ήταν πολύ μαύρη και ή μαυρίλα της ήταν αίτια να την δγάλουν Άράπα. Δεν τό άνεχόταν όμως αυτό ή Μπεμπέκα! Πόσες φορές δέν ή πιασε ξεφίλι με τόν αδελφόν της τόν Τάκη και ήταν αυτό αίτια. Δεν ήταν όμως μόνο αυτό. Όταν κανείς τήν έλεγε Άράπα είχε να κάμη με τόν μπαμπά της ποδ την είχε πολύ χαϊδεμένη. Είχε όμως και άλλες ιδιοτροπίες ή Μπεμπέκα. Όταν ζητούσε κάτι έπρεπε να τής τό δώσουν, είδε-μή χτυπούσε τά πόδια της στο πάτωμα και άρχιζε τά κλάματα.

Έτσι και σήμερα μόλις ξύπνησε, ντύθηκε, πλύθηκε και έκαμε τήν τουαλέταν της, έδαλε τίς φωνές!

—Μαμάκα, σήμερα σέλω ται νηματογράφο!

—Μά παιδί μου είσαι κρυ-μένο και θ' άρρωστήσης.

—Μαμάκα σά δάλω τό πανω-φολάτσι μου. Άσε με!

—Μά παιδί μου στόν κινημα-τόγραφο κάνει ζέστη και θά μου κρυώσει. Δεν μπορώ να σ' άφή-σω!

Τίποτακα! Σέλω ταινηματο-γλεφοσο! και άρχισε τά κλάμα-τα και τά κτυπήματα τών πο-διών.

Ίστερα άπ' αυτό ή μαμά της έπείστηκε και τήν άφησε να φύ-γη με τόν Τάκη και τήν ύπηρέ-τρια.

Στόν κινηματογράφο όμως έ-παιζε τήνεκαλύδα του μπάρμπα Τόμ και έδειχνε δλο άράπηδες. Σέ μία σκηνή ποδ έπαιζε ένα μαύρο κοριτσάκι ό Τάκης τό πει-ραχτήρι λείε στήν Μπεμπέκα.

—Μπεμπέκα, κοίταξε πόσο σοβιμάζει στο χρώτα αιδό τό κοριτσάκι!

Άλλο ποδ δέν ήφαλε ή Μπε-μπέκα για να δάλη τά κλάμμα-τα και τήν φασαρία. Άρχισε λοιπόν τίς φωνές, δίνει ένα χα-στοδοι στόν Τάκη, αυτός δάζει τίς φωνές και γίνεται πανδαμι-νιον. Ίστερα από άρκετή ώρα κατώρθωσαν να τούς χωρίσουν και να τούς γυρίσουν στο σπίτι.

—Έλα δώ δρέ Τάκη γιατί πειράζεις τήν Μπεμπέκα, καίτην κάνης και κλαίει;

Και ό μπαμπάς πιάνει τόν Τά-κη και τοδ δίνει τής χρονιάς του και δστερα παρηγορεί τήν Μπεμπέκα ποδ εκλαιγε άκόμη. Έκείνη τήν ώρα μπαίνει και ή μαμά και άφοδ έμαθε τά συμβάν-τα λέγει στο παιδιά μία ιστο-ρία.

—Μία φορά ήταν δυο άδελ-φια. Τό ένα τό έλεγαν Μανωλά-κη και τόν άλλαν Γιαννάκη. Τά δυο άδελφια δλο έμάλωναν. Πό-τε ό Μανωλάκης έπείραζε τό Γιαννάκη, πότε ό Γιαννάκης τό Μανωλάκη. Μία μέρα θέλησαν

να πάνε στο δάσος περίπατο. Τό είπαν στήν μαμά τους αλλά αυ-τή δέν τά άφηνε και άπεφάσι-σαν να φύγουν κρυφά. Όταν έφθασαν στο δάσος είδαν ένα σπιτάκι από σοκολάτες. Έκει τά δυο άδελφια άρχισαν να τρώ-νε σοκολάτες. Έξαφνα όμως δέν ξέρω για ποδ λόγο, άρχισαν να μαλώνουν και να φωνάζουν. Τό-τε από μέσα τά άκουσε ή μάγισ-σα ποδ κατοικούσε εκεί και τά έπήρα μέσα. Ίστερα από κάμ-ποσο καιρό άφοδ τά πάχυνε άρ-κετά άπεφάσισε να τά φάη. Τήν νύχτα όμως τά δυο άδελφια κα-τώρθωσαν να τρυπήσουν τόν τοί-χο, άφοδ πήραν τίς σοκολάτες, και έφυγαν. Όταν όμως δγηκαν έξω και άρχισαν να μοιράζουν τίς σοκολάτες μάλωσαν, ή γά-γισσα άκουσε τίς φωνές και άφοδ δγήκε έξω τά έπιασε και τά έφα-γε.

Έάν όμως τά άδελφάκια άκου-γαν τής μαμάς τους ή άφοδ έφυ-γαν δέν έμάλωναν δέν θά τά έ-τρωγε ή μάγισσα. Αιδό τό εί-πα για τήν Μπεμπέκα ποδ δέν μοδ άκουσε και πήγε στόν κινη-ματογράφο και για τόν Τάκη ποδ πειράζει τήν Μπεμπέκα.»

Τά δυο άδελφια δστερα από τά λόγια τής μαμάς μετανοιωμέ-να πήραν συγχώρηση και ύπο-σχέθηκαν να είναι καλά παιδιά.

Ευάγγελος Λυγκούνης
Β' Τάξης Πρακτ. Λυκείου Χανίων

ΠΩΣ ΕΟΡΤΑΖΕΤΑΙ Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Άκόμα 5 ήμέρες και φθάνει τό άγιον και περι-πόθητον Πάσχα!!! Με πό-ση άνυπομονησία τό περι-μένομεν ήμεις οι όρθόδο-ξοι χριστιανοί! Η καρ-διά όλων μας πια τήν κρίσιμον έποχήν τό περι-μένει δια να εορτάσω-μεν τά πάθη του Σωτή-ρός μας.

Κάθε νομός κάθε έπαρ-χία, και κάθε χωριουδάκι έχει και τίς δικασίες του ως πρds τόν εορτασμόν του Πάχα. Είς τό δικό μου τό χωριό από τήν με-γάλη Δευτέρα άρχίζουν αϊ έργαίαι τών χωρικών, τών γυναικών, τών άνδρών και τών παιδιών εν γένει. Οι γυναίκες άρχίζουν τά άσπριστά, τό πλήσυσμο, και τό ζυμωτό. Οι άνδρες πάλι κουδισλουν ξύλα, και τά παιδιά τέλος κουδα-λουν πολλά άγκάθια, τά όποια ευσεβέδουν είς τήν αύλήν τής εκκλησίας, ό-ποτε κατ' τήν πρώτην ά-

νάττασιν ποδ μαζέδονται οι χωρικοί άρχίζουν να τά καλουν. Μιζύ με αυτά καίεται και ό ξύλινος Ίούδας, τόν όποτον έ-χουν φτιάσει τά παιδιά του χωριου. Τόν καλουν δέ διότι και αυτοι οι χω-ρικοί ξέχουν τήν προδο-σία του Ίούδα. Άς έπα-νέλθω όμως τώρα είς τήν Μεγάλην Εβδομάδα. Κατ' τήν μεγάλην Πέμ-πτην τό θράδυ σχηματί-ζονται ομάδες από χωρι-κούς και πηγαινουν είς τήν εκκλησίαν όπου ψάλ-λονψαι τά 12 Ευαγγέ-λια. Κατόπιν ξημερώνει ή Πένθημη Μεγάλη Περ-ρεκευή! Από τής πρώτης μέχρι του δευτε-ρου δέν παύουν οι καμπά-νες να κτυποδν πένθημα πένθημα σαν να μάς δυνε-μώνουν τήν θλίψιν ποδ τρέφει είς τήν καρδιά-μας ιδίως κατ' τήν ήμέ-ραν αυτήν. Κατ' τήν με-σημβρίαν τά κορίτσια του χωριου κρατόντα από μέν άνθοδέναν η καστον πηγαινουν είς τήν εκκλη-σία δια να στολίσουν τό λαβύκνον του Χριστου. Όταν τό αποστολίσουν—είναι δέ θράδυ πια—μα-ζέδονται όλοι οι χωρικοί τής ένορίας είς τήν εκκλη-σίαν, δια ν' άκούσουν τοδ θρήνου και τά μοιρολό-για του Χριστου τά όποια λέγουν ομάδες μαθητών οδηγούμεται υπό τινος δικασκάλου. Άφοδ τε-λειώσει και επιτίφιος τόν τηκώνουν μερικοί άνθρω-ποι και τό γυρίζουν είς όλους τοδς δρόμους του χωριου. Όταν τό επανα-φέρουν δέ είς τήν εκκλη-σίαν φεύγουν όλοι οι χωρι-κοι έξερουμένον μερικόν γυναικων, οι όποια μέ-νουν δια να φυλάγουν τόν επιτίφιον. Άφοδ ξημε-ρώσει τό μέγα Σάββατον όλοι αναξικρέτως βρίσκον-ται σέ κίνησι. Αϊ γυναίκες φθάνουν κουλουράκια, κουλοδρες, και άλλα και οι άνδρες φέρουν άρνάκια δια να σφάξουν τά όποια κοινώς καλοδν α Λαμπρή-την». Έτσι σιγά σιγά βραδίζει όπου φθάνουν τά μεσύνκτα και τότε δέν άκούει κανείς παρ' τοδς χαρμωδους ήχους τής καμπάνας. Οι χωρικοί τότε πηγαινουν είς τήν εκκλησία δια να άκούσουν τοδς θείους εκείους ψαλ-μούς τής Αναστάσεως. Όταν τελειώσει ή Ανά-

στασις παίρνει ένας από κάθε οικογένεια φως από τοδ γέροντα. Φαίνεται δέ τό χωριουδάκι τότε σά να είναι ήλεκτροφωτιστο. Όταν φθάσουν είς τό σπίτι τρώγουν τά παταχλιάνα φαγητά κα' ευχονται χρόνια πολλά. Έστι σιγά σιγά φθάνει τό άπόγευμα όπου ψάλλεται ή Δευτέρα Ανά-στασις κα' αυτοδ τόν τρό-πον περνά και ή Άγία αυτή ήμέρα, όποτε ξημε-ρώνει ή Δευτέρα τών έορ-τών, ή Τρίτη και ή Τετάρ-τη τών έορτών, με γλέν-τια με τραγούδια όποτε άρχίζουν πάλι αϊ τακτικά έργαίαι ό πόσο άνυπο-μονω να φτάση τό Πάσχα για να πάω να εορτάσω είς τό χωριό μου!

MOTAKH MAPIKA

Τάξις Α' Γυμνασίου Θηλέων
Χανίων

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Η ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΤΗΣ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ

Μέσα στο σύολο τών ιδιών τά όποια έδοκίμα-σαν ήμέρας τρωμερδς τρωαν νικης δουλείας, υπέρχει δια τόν σκληρότατον διωγ-μόν αυτοδ το Έλληνικόν έθνος.

Αιώνες ολοκλήρους ύ-πό τό πέλας απολιτίστου και αίμοχαροδς τυράννου διήλθε όλων τών δυστυ-χιών τά ατάδια.

Κάθε τόπος του έλευθέ-ρου ήδη έθνους ήμών, κά-θε γωνία τής γής γής ύπεν θυμίζει είς ήμάς τοδς με-τέπειτα, και μέν άπαν-θρωπείν διεπραχθεϊσαν είς δίκρυ τών προγόνων μας παρ' τοδ παρ' ανώ-μου και άξίωτον τυράννου.

Όλόκληρος ή Εαρήτη και ιδικιτέρως ή πόλις τών Χανίων, ήτις κατ' τας ήμέρας τής μαδρης δουλείας άπετέλει τό κέν-τρον τών άπανθρωπών, μεταβλήθη συγχρόνως είς άπέραντον νεκροταφείον, τό όπου δν δνέλυε τας σάρ-κας τών δικμπτρομέ-νων ενόπλων κατοίκων τής πόλεως κατ' τών εκδι-ατών.

Οι αίμοδόροι έζηυτέλι-ζον τοδς επαναστάτας είς μέρες θημόσιον, τέλοδς δέ έπέδωκαν είς αυτόδς και τόν άτιμωτικόν δι' άγ-χόνης θάνατον. Μικρά τις πλατεία είς τό μέσον τής πόλεως, ή Σπλάντζια, έ-

χρησίμευε εἰς αὐτοῦ; διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Μὲν πλάτανος εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς πλατείας, σκορπίζουσα θροσσαν καὶ ἀναψυχὴν ἐν ἡμέραις ἀνυποφόρους, ἀποτελεῖ τοῖς κριώμα διὰ τοῦ ὁποῖου αἱ δυστυχεῖς τῆς ἐλευθερίας ὑπέρμαχοι μὲ πόνον εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἐγκατέλειπον διὰ παντὸς τὴν γῆν ἥτις ἐπὶ τόσῃ ἔτῃ ὡς φιλόστοργος μὴτηρ τοὺς ἔθρεψεν.

Ἐξ αὐτῆς ἐκρεμῶντο μὲ τὰς ἀλύτους περὶ τὸν λαχμὸν, ἐνῶ ὅλη ἡ μικρὰ ἐκτασις τῆς πλατείας ἦτο γεμάτη ἀπὸ πληθὺς αἵμοχαρῶν οἵτινες παρακολουθοῦντες τὸ τραγικὸν θέαμα ἠγάλλοντο βλέποντες τὴν ὑπεροχὴν των.

Γοῦ αἷμα διὰ τοῦ ὁποῖου ἐπὶ τὴν τὰς ρίζας αὐτῆς τῆς πλατάνου, οἱ μέρτυρες τῆς ἐλευθερίας, ἐτριπλασίασαν τὴν περιμέτρων τοῦ κορμοῦ τῆς καὶ ἐπολλαπλασίασε τὴν ἔκτασιν τῶν κλάδων καὶ τῶν ριζῶν τῆς.

Σήμερον δὲ τὸ δένδρον τοῦτον διὰ πάντα γήθειον ἔκρητα, καὶ δὴ κάτοικον τῆς πόλεως Χανίων, κατέχοντα νῆν ἱστορεῖαν αὐτοῦ ἀποτελεῖ τὸ εἶδωλον τῆς λατρείας καὶ τὸν τόπον τῶν θρηῶν του.

Ἡ ἐκρητικὴ νεολαία ἀντικρῶζουσα τὸ δένδρον ἐφ' οὗ ἐμπετύρησαν πλεῖστοι ὅσοι τῶν προγόνων μας ὀφείλει μὲ πόνον ψυχῆς καὶ σεβασμὸν ν' ἀποκαλύπτεται. Τὸ δένδρον τοῦτον καθημερινῶς ἐποτίζετο μὲ τὸ αἷμα τῶν προγόνων μας, οἵτινες ἂν καὶ ἐγνώριζον τὴν τοῦ ἀνέμενε, δὲν εἰσέταζον πρὸ τῆς σταθερᾶς ἀποφάσεως ἢ ν' εἰχονλάθει «ἐλευθερία ἢ θάνατος» νὰ θυσιάσουν τὴν ζωὴν των καὶ νὰ ἀποχωρισθοῦν διὰ παντὸς ἀπὸ τοῦς προσφιλεῖς των.

Ἐγνώριζον ὅτι ὁ ἄγων των ἦτο ἱερός. Δὲν τοῦς ἀνεχάτιζον τὰ βασανιστήρια οὐδὲ ἐφόβιζαν αὐτοὺς ἐμάχωντο ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας. Ἐκτὶ τὴν ἀπόφασιν των τὴν ἐνέχυσε μᾶλλον παρὰ ἐδέσμευε ὁ θάνατος καὶ τὰ ἐξευτελιστικὰ βασανιστήρια τῶν συμπατριωτῶν των τῶν ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ μαχομένων.

Τὸ δένδρον τοῦτο δὲν ἦτο τὸ μόνον ἱκρίωμα ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλον κατάλ-

ληλον μέρος ἦτο καὶ ἐν τοῖς οὐτον.

Δι' αὐτοὺς ὅμως τὸ δένδρον δὲν περιωρίζετο ἀλλ' ἠϋξάνετο καθημερινῶς. Τὰ ἔτη ἤοχοντο καὶ παρήραγοντο χωρὶς οὐδεμίαν μεταβολὴν νὰ ἐπέλθῃ εἰς τὴν δεινὴν κατάστασιν ταύτην. Οἱ ἄνδρες οἱ πρόγονοί μας δὲν κατέθετον τὰ ὅπλα δὲν ὑπέκυπτον.

Ἡ ἐδικαία ὅμως δὲν ἔμεινε ἀντιμέτωπος μὲχρι μίχροι τέλους διότι «ἔστὶ δέσπης ὀφθαλμὸς ὅς τὰ πᾶν» ὅρα. Ἐκτὶ ὅταν ἡμέραν τινὰ ὁ ἥλιος τῆς ἐλευθερίας ἀνέτειλε, τὰ ράκη τῆς αἰχρᾶς διοικήσεως καταδικωκόμενα, ἄφισαν πλέον διὰ παντὸς τὸ ἔδαφος τὸ ὁποῖον ἐπὶ τόσῃ ἔτῃ ἐμόλυνον διὰ τῆς ὑπάρξεως των ὅτε δὲ σήμερον τῆς ἐλευθερίας ἀντήχησαν τὴν πλάτανον τῆς Σπλάντζας κατὰ πρότον ἐπεσκέφθησαν διὰ νὰ γύσωσι τὸ πρότον δάκρυ εἰς μνήμην τῶν δυστυχῶν θηματοργῶν τῆς ἐλευθερίας, ἢ ἡμεῖς σήμερον ἀπολαχθάνομεν, ἔπειτα δὲ μέσοντες μὲν νῆν κερδίσαν μετέβησαν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἀληθείας διὰ νὰ μεταλάβουν τῶν ἀγράντων μυστηρίων πρὸς ἐκπλήρωσιν ἱερᾶς ὑποχρεώσεως.

Σήμερον δὲ ὅποτε ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἢ ἐλαχταρῶσαν καὶ δὲ ἢ ἔχυσαν τὸ αἷμα των δὲ καὶ οἱ ἱεροὶ πατέρες μας τὸ δένδρον τοῦτον παραμένει ἱερόν.

ΓΕΩΡ. Π. ΣΙΓΑΝΑΚΗΣ

Τάξ. Α' Γυμ. Ἀρ. Χ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΜΗΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ

Ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία ἐφθασε εἰς τὸ ὑψιστον σημεῖον τῆς δυνάμεως τῆς ἐπὶ τῶν πρώτων κυρίως βασιλέων τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας (867—1025 μ. χ.) Ἐλαβε δηλ. μεγάλην ἔκτασιν, ἦτο καλῶς διοργανωμένη ἐσωτερικῶς, εἶχε συντρίψει τοὺς ἐχθρούς της (Βουλγάρους, Ρώσους, Ἀραβας) ἀπὸ οικονομικῆς δὲ ἀπόψεως ἡ κατάστασις της ἦτο ἐρίστη.

Βασιλεύουν ὅμως κατόπιν ἀνάξιοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, βοσιλεῖς (1025—1081 οἱ ὅποιοι πᾶν ἢ ἄλλο ἢ εἶχον θέσιν εἰς τὸ πηδάλιον τοῦ Κράτους. Δίδεται λοιπὸν οὕτω ἡ ἀφορμὴ εἰς τὴν παρακμὴν του: οἱ ἐξωτερικοὶ ἐχθροὶ εὐρίσκουν εὐκαιρίαν δράσεως καὶ ἀφαιροῦν πολὺν χώρας τῆς μεγάλης ἀλλοτε αὐτοκρατορίας, διάφοροι ἀνίκανοι ἡγεμόνισκοι ἀναφαίνονται διοικηταὶ αὐτόνομων ἐπαρχιῶν λόγῳ τῆς ἀνικανότητος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει κεντρικῆς διοικήσεως, ἡ οικονομικὴ κατάσταση τοῦ Κράτους ἀρχίζει βαθμὴδὸν νὰ χειροτερεῖ ὁ στρατὸς—ὁ ὑπερασπιστὴς τοῦ Κράτους κατὰ τῶν βαρβάρων ἐχθρῶν—ἀποτελεῖται σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν ἀπὸ ξένους μισθοφόρους (Πατινάνους, Σέρβους κ. λ.).

Τὸ Κράτος δὲν θὰ διετηρεῖτο διετηρήθη μόνον διὰ τῆς ποικίλης καὶ ἐξαιρετικῆς προσωπικῆς ἀξίας τῶν τριῶν Κομνηνῶν, Ἀλεξίου, Ἰωάννου καὶ Μανουὴλ (1081—1180). Ἀλλὰ καὶ μετὰ νῆν βασιλείαν τούτων δὲν ὑπάρχουν πλέον ἄνδρες ἱκανοὶ νὰ τὸ διοικήσουν: εἶνε καὶ τοῦτο ἐνδειξίς τῆς ἡθικῆς παρακμῆς του. Διοικῆται λοιπὸν ἀπὸ ἀνικάνους βασιλεῖς (1180—1204) μέχρις ὅτου κατελήφθη ὑπὸ τῶν Φράγκων.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ἀνικανότητος τῶν συνεχῶν ἐπιδρομῶν τῶν γειτόνων ἐχθρῶν, τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν Σταυροφοριῶν καὶ ἄλλων ἀκόμη αἰτίων τῆς παρακμῆς τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους ὑπάρχει σπουδαιότατον αἷτιον: ἡ ἑλληνικὴ ἐθνικὴ ἐνότης ἢ ἐθνικὴ δὲ ἐνότης ἐνὸς Κράτους ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ σπουδαιότερά βᾶσις τῆς πραγματικῆς δυνάμεως του καὶ τῆς διατηρήσεώς του.

Διατὶ ὅμως τὸ Βυζαντινὸν Κράτος δὲν εἶχε ἐθνικὴν ἐνότητα; Διότι τὸ Μαισαιωνικὸν Ἑλληνικὸν Κράτος περιεῖχε ἀνέκαθεν κρά-

ματα ποικίλων φυλῶν, τὰς ὁποίας δὲν ἠδυνήθη νὰ συγχωνεύσῃ καθ' ὅλοκληρίαν λόγῳ τοῦ μεγάλου πληθους των.

Ὁ Μεσαιωνικὸς Ἑλληνισμὸς προσέτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παρακμῆς τῆς Αὐτοκρατορίας ἐξηλείφθη κατ' ὅλοκληρίαν εἰς Αἴγυπτον καὶ τὴν Συρίαν. Ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ἠραίωσε ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἐνῶ βάρβαροι ξέναι φυλαὶ ἠλλοίωνον τὸν χαρακτῆρα του.

Ἐκλείπει λοιπὸν ἡ μεγάλη δύναμις τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους ἡ τοσοῦτον μεγαλουργήσασα ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ Ἡρακλείου καὶ Μακεδόνων Ἀλλὰ ἐν τῇ ἐξαφανίσει της ταύτη ἀναφαίνεται νέα τοῦ Ἑλληνισμοῦ φάσις ἡ ὁποία ἐμελλε βραδύτερον νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν καὶ ἀνάπλασιν τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ. Φαινόμενον μοναδικὸν ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ἱστορίᾳ! Ἀλλὰ τί νὰ εἰπωμεν διὰ τὴν μακρὰν καὶ σπουδαιότατην δρᾶσιν τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους; Δι' αὐτοῦ οἱ ἡμιβάρβαροι Ἀραβες ἐτελεῖ οποιήσαν τὸν πολιτισμὸν των αὐτὸ μὲ ὀλίγας λέξεις ὑπερῆμυνθη τοῦ πολιτισμοῦ ἐπὶ 11 σχεδὸν ἑκατονταετηρίδα. Ὅταν δὲ τέλος διελύθη ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ βαρβάρου κατακτητοῦ, τὰ συντρίμματά του μετεβλήθησαν εἰς φωτοβόλους ἀστέρας οἱ ὁποῖα μετέδωσαν τὰ Φῶτα καὶ τὸν Πολιτισμὸν εἰς νῆν σχεδὸν ἐντελῶς ἀπολίτιστον τότε Δύσιν....

Ν. Ξηροῦ

Μαθ. Ε' τάξεως

Γυμνασίου Ἀρ. Χανίων

ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Η ΑΠΡΟΣΕΚΤΟΣ ΜΑΡΙΑ

Βρισκόμαστε μερικὰ παιδιὰ σὲ ἓνα γειτονικό μας σπίτι, εἰ μεθὰ καμιά δεκαπενταριά. Ὅλα κορίτσια. Ἀρχίσαμε τὸ παιγνίδι ἀφοῦ μάλιστα τὴν ἐπομένην ἡμέ-

φρα δὲν κάναμε σχολείο. Παίζαμε διάφορα παιγνίδια, όταν μέσα στη χαρά και στους φαιδρούς γέλωτας, άκοιμε κάτι φωνές τρομακτικές. Μπάποιος κλαίει; βγήκε από τὰ στόματα όλων μας, πού σταθήκαμε με άνοιχτά τὰ αυτιά νά ακούσουμε από πού έρχόνταν οί φωνές. Μετρηθήκαμε νά δοίμε αν ήτο από τή συντροφιά μας. Είχαμε 14 κάποια λείπει. Άρχισαμε νά τήν ζητούμε παντού μέσα στο σπίτι όταν έξαφνα τί δλίπουμε; Η καυμένη ή Μαρία μέσα σ' ένα μπάνιο ζεστό νερό σάν πάπια πού κολυμπα μέσα σάν λίμνη. Τήν γάλαμασε σέ κακό χάλι από εκεί μέσα. Τό δυστύχημα ήτο πού ή Μαρία είχε δάκρυα καινούργια μιά άσπρη λιπή ποδίτσα καινούργια παπούτσια και κάλτσες, και δέν έκλαιγε πώς έπεσε στο νερό, αλλά πώς έλέρωσε τήν ποδιά της και πώς θά προυσιαζόταν στή μητέρα της. Πώς τó έπαθεσ αυτό Μαρία τήν έρωτήσαμε όλες μας.

Αυτή λοιπόν άφού ξερόδωξε για νά βγή τó νερό πού είχε καταπιή ήρχισε νά λέγει με κλαψιάρικη και φοβισμένη φωνή.

«Έπρεχα για νά πιάσω εκείνο τó κόκκινο τόπι νά παίξω, όταν εκεί πού έτρεχα μιά πέτρα με έρίχνη κάτω έγώ τότε χωρίς νά μιλήσω, σηκώνομαι, τρέχω, πιάνω τó τόπι και άρχισα νά τó πετώ ψηλά σάν άέρα. Άλλά έξαφνα... ώτο τόπι ευρίσκετο μέσα στο μπάνιο... έγώ σκύδω μέσα, αλλά δέν τó έρτανα γιατί τó μπάνιο ήτο μεγάλο και τó χέριμου δέν έφτανε, Σκύδω βλοπλόν δυνατά με παίρνει τó κεφάλι και μπλούμ...νάμε στο νερό σάν ποντικός στή φάκα. Ω! πώς θά τó πω της μαμάς μου». Και άρχισε πάλι τó παραπονεμένο κλάμα της. «Εμείς τήν έλυπηθήκαμε τίς δγάλαμε τήν ποδίτσα της τήν έστεγνώσαμε καθώς και τó καλτσάκια της και τής τά φορέσαμε πάλι. Άλλά τώρα δέν έτόλμησε νά παίξη αλλά κάθισε σέ μιτά γωνιά και σιωπηλή βέδλεπε πού παίζαμε έμεις. Αδτό τó μεγάλο της πάθημα της έγινε μεγάλο μάθημα. Η άπροσεξία λοιπόν πολλές φορές μπορεί νά φέρη και τόν θάνατον άκόμην.

ΕΡΩΤΗΣΗ ΒΕΝΕΤΑΚΗ

Τάξις Β. Γυμ. Θηλ. Χανίων

ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ ΠΟΥ ΑΡΧΙΣΕ ΑΣΧΗΜΑ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΩΣΕ ΠΕΡΙΦΗΜΑ

«Παιδιά άκοιτε νά σάς πω», «Παιδιά σιωπάστε καλές νά σάς πω, για καλό σας άνέ θέλετε άκούσετε. μά παιδιά θά σιωπάσετε έπί τέλους!...» Έπί τέ-

λους τὰ στόματα πού σπάνια κλονε κλείσανε και για μιά στιγμή τó άκατάπαυστο Βrrr... έπαψε. Και ή έπιμελήτρια πού άπελπισμένη είχε κατεβεί άπ' τó βήμα της ξαννέβηκε πάλι και άρχισε με έπίσημο τόνο νά αναγγέλη τή χαρούμενη κείνη είδηση. «Παιδιά ο κ. Γυμνασιάρχης μου είπε νά σάς πω νά έτοιμασθήτε για νά πάμε αύριο έκδρομή. Θα πάμε στα Μπουτσουνάρια» (ένα χωριό μιά ώρα με τα πόδια έξω από τήν πόλι, γεμάτο νερά και πλατάνια.)

Στά διαλείμματα τώρα άφίσαμε κατά μέρος τὰ βιβλία και τὰ διαβάσματα και άρχισαμε τίς συνεδριάσεις και τὰ σχέδια, κάναμε παρέες και αποφασίζαμε τί θά κάναμε για νά διασκεδάσωμε καλύτερα.

Η άλήθεια είναι ότι είχαμε λίγο στενωχωρηθεί και δέν είχαμε και τόση όρεξη όπως άλλες φορές, γιατί περιμέναμε πώς αυτή ή έκδρομή θά γινόταν με αυτοκίνητα. Γι' αυτό πολλές έλεγαν, όπó έχεμύθιαν πάντως μή τύχει και πάει σ' αυτιά των καθηγητών, ότι δέν θαρχόταν. «Όταν όμως τή ρώτοισε καμιά άλλη τάξη έλεγαν όλες «Βεβαιότατα είναι δυνατόν έγώ νά μή πάω έκδρομή» Έγώ άρχισα από τώρα νά φοδομυχι μή τύχει και πάμε τόσες, πού νά μή μας χωρή τó μέρος. Και ό φόβος μου άποδείχτηκε ύστερα πώς δέν ήταν άδόσιμος.

Τήν άλλη μέρα από πριν της 7 άρχισαν νά καταφθάνουν μερικές με τὰ σακουλάκια τους κρεμασμένα στίς πλάτες τους και με κάτι μεγάλες, μεγάλες καπελίνες, ήταν πρώτες μά και ή...τελευταίες.

Είχαμε πει νά ξεκινήσωμε της 7 1)2 π. μ. αλλά έφτασαν και ή 8 π. μ. και ό αριθμός των πρώτων μαθητριών, δέν είχε καθόλου πληθύνει περιμέναμε αρκετά αλλά καμιά δέν έννοοισε νά φανερωθή. Είχαμε άπογοητευθεί από δλάνερο Γυμνάσιο (έκεί της στ' πού θά πήγαине αλλά με αυτοκίτητο) δέν είχαν έλθει περισσότερες από 50 μαθήτριες. Έπί τέλους ξεκίνοισμε με πολύ λίγη όρεξη και όπερ βέβαιες από τώρα για τή μεγάλη...έπιτυχία της έκδρομής!

Τί ήταν όμως εκείνο όταν σ' ένα σταυροδρόμι άντι για νά πάρωμε τó δρόμο για τὰ Μπουτσουνάρια μας λένε νά στρίψωμε άριστερα γιατί θά πηγαίνομε στή Χρυσόπηγή! Στή Χρυσόπηγή σ' ένα ξερότοπο χωρίς νερό, χωρίς όρεσιά 15' λεπτά μακριά άπ' τή πόλι εκεί πού κάναμε τίς περισσότερες μισές έκδρομές μαζί! Ο ένθουσιασμός κι ή χαρά μας

γι' αυτή τήν έκδρομή έφτασε ίότε στο καυκόρυφο! Αποφασίζουμε νά μείνωμε λοιπόν εκεί πού βρισκόμαστε για νά μή κουραστούμε κιόλα γιατί άφού στή Χρυσόπηγή είχε σκοπό νά πάη και ή γερούσια της Α' Β' τάξεως ενός δημοτικού, πού περνοοσε κείνη τή στιγμή, έμεις τὰ νήπια κοντά στο νοό θά ήταν αδύνατο ν' άποφτιάσωμε! Καθίζουμε λοιπόν εκεί και ούτε τώχαμε σκοπό νά ξανασηκωθούμε όσπου μιά κατόαδα των καθηγητών μας αναγκάζει νά πάρωμε τὰ...δρεμμένα μας (αν κ' εκεί δέν ύπήρχε ούτε σταγόνα νερό) και νά φύγωμε. Μερικές, οί πού ευαίσθητες, άρχισαν νά χύνουν άφθονα κορκοδείλια δάκρυα ελπίζοντας πώ: θά τούς λυπηθούν οί καθηγητές. Άλλες όμως πάλι ποιά φύχαιμες σέ τέτοιες ώρες κατάλαβαν πώς μ' αυτό δέν έχουν νά βγάλουν τίποτε και άρχισαν νά συμβουλεύουν και τίς άλλες νά πάψουν νά χύνουν τόσα...πικρά δάκρυα και νά προσπαθήσουν με κάθε τρόπο νά γλεντίσουν καλλίτερα, άς είναι και σ' αυτό τó μέρος. Αυτό και έγινε. Τά κλάμματα παύουν διά μιάς και όλες μαζί ύστερα από αρκετής ώρας μπουρούδιασμα άρχισαμε νά τραγουδάμε και νά γελάμε με όλη μας τή καρδιά. Αυτό συνεχίστηκε κι' όλο τó πρωί και τ' άπόγευμα ως της 2 1)2 μ. μ. με όλο πού κόντευε νά πάθωμε άνυδρία και έτσι τó νερό τó πιό φτηνό πράγμα μας φαινόταν σάν τó καλλύτερο σαμπάνια, στο Λουκούλεω εκείνο γεύμα μας γιατί για νά φέρωμε λίγο νερό έπρεπε νά πάμε στήν άλλη άκρη στο μοναστήρι. Όταν τ' άπόγευμα κατά της 2 1)2 ό ως τότε γελαστός και άνοιχτόκαρδος ούρανός άρχισε νά τὰ κατεβάξη á Son tour (καθώς λέγουν οί Γάλλοι) και σέ λίγο άρχισε νά βίχνη κάτι μεγάλα, μεγάλα δάκρυα όχι όμως κορκοδείλια γιατί αυτά δέν έννοοοσαν όσο κι' αν τὰ παρακαλούσαμε, νά παύσουν. Είς τó μεταξύ όλες οί άλλες με δύο καθηγητές έφυγαν και μείναμε μόνο καμιά 15ριά και περιμέναμε τούς άλλους δύο καθηγητές πού είχαν φύγει μακριά. Άμα ήρθαν θέλαμε και μείς νά φύγωμε και ξεκινήσαμε μάλιστα αλλά λογαριάσαμε χωρίς τó ξενοδόχο, γιατί σέ λίγο έπιασε μιά τίτοια μπόρα πού άναγκασθή-αμε νά τρέξωμε νά κλειστούμε μέσα σ' ένα σχολείο πού ήταν εκεί μπροστά. Αυτό για μας ήταν μιά περίφημη attraction για τούς καθηγητές όμως σωστό μαρτύριο, τούς ξεκουφάναμε υοριολεκτικώς με τίς φωνές μας ίδίως δέ με τó περίφημο έ είνo παιγνίδι «ή Έσπεραντο των τραγουδιών» που τρα-

γουδούσαμε όλες μαζί κάθε μιά και άλλο τραγούδι. Σωστό πανδαιμόνιο! Φαίνεται όμως πώς κι' ό Θεός τούς λυπήθηκε και γι' αυτό σέ λίγο έπαψε νά χύνη με κρυνούς τὰ νερά του. Και σέ λίγο με μεγάλο κέφι ξεκινήσαμε πάλι όχι όμως και για νά πάμε χωρίς άλλο σταθμό στα Ξανιά. Ο Θεός φαίνεται μας είχε λυπηθεί για τó πάθημα μας, νά πάμε καλές στή Χρυσόπηγή εκεί πού περιμέναμε πώς θά πηγαίναμε με αυτοκίνητα δέν ήταν και μικρό πράγμα και γι' αυτό μας έδωσε διάφορες ευκαιρίες για νά διασκεδάσωμε. Σέ λίγο οί καθηγητές μας στάθηκαν νά ποιοούν ένα καφέ σ' ένα καφενεο και μείς προχωρούσαμε σιγά, όπου σάν νά μήν έφταναν οί τότες ψηχρολούς πού τρώγαμε άπ' τó πρωί άρχίσανε πάλι τὰ σύννεφα νά κλαίνε άπαρηγόρητα και τὰ δάκρυά τους ξεσπασαν στα κεφάλια μας. Τρέχομε λοιπόν και μπαίνουμε σ' ένα σπίτι όπου σταίνομε τρικούβεργο γλέντι. Φαί, χορός, τραγούδια, παιγνίδια κ. τ. λ. εκεί σέ λίγο ήρθαν και. μας ανακάλυψαν οί καθηγητές Στήν αρχή μας έκαναν τούς θυμωμένους αλλά ύστερα άφού είδαν ότι έμεις είχαμε ένα έξαιρετικό κέφι και ότι τó είχαμε βάλει για καλές στο νοό μας νά διασκεδάσωμε τή μέρα μας αν και όλα μας έρχόταν κόντρα καθίσανε και νεινοί ως πού άποφασίσαμε πιά νά ξεκινήσωμε τώρα όμως χωρίς άλλο σταθμό. Ο θυμώδης μας ήταν έντελώς διαφορετικός άπ' τó πηγμένο. Τά κατσουφιασμένα πρηνά πρόσωπα είχαν άντικατασταθεί με άλλα φαιδρά και χαρούμενα. Και όταν πάλι άντικούσαμε τὰ πρώτα σπίτια της πόλις τὰ φαιδρά μας πρόσωπα έγιναν για μιά στιγμή σκυθρωπά από έντελώς όμως διαφορετική άφορμή άπ' τή πρηνή. Έώρα λυπούμεθα γιατί καταλαβαίναμε πώς ή έκδρομή μας τελείωσε, κι' αυτό μας λυποοσε κατάκαρδα γιατί αν και με τέτοια λύπη ξεκίναμε τó πρωί τó δράδυ γυρίσαμε κατενθουσιασμένες και άναρωτιόμαστε κι' ή ίδιες αν είχαμε κάμει άλλη ωραιότερη έκδρομή.

Κι' αυτό ήταν ένα καλό μάθημα ότι δέν πρέπει ποτέ ν' άπογοητευόμεθα αν στήν αρχή τὰ πράγματα δέν πάνε κατ' ύψην αλλά νά έχωμε όπομονή και νά προσπαθούμε όσο τó δυνατόν νά λιγοστεύωμε τó κακό και τότε θά έχωμε περίφημα και άνέλπιστα άποτελέσματα...

ΑΡΡΕΤΑ Α. ΖΥΓΟΜΑΛΔ
Μαθήτρια Δ' τάξεως Γυμνασίου
Θηλέων

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΦΤΩΧΩΝ

“Ολες οί θεοφοβούμενες γυναίκες τρέχουν νά προσφέρουν κάτι (γιὰ τοὺς πτωχοὺς) στὴν θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας, ἀνηκούσης στὴν κ. Μ...”

Πηγαίνει καὶ μία κυρία, μὲ ὑπερήφανο βῆμα. Θὰ προσέφερε βλέπατε μεγάλο δῶρο, ἀντικείμενον ἀξίας 300 δραχμῶν!

“Ὅλο καύχημα κι’ ἐγωῖσμό πάει καὶ τὸ κρεμνὰ στὴν εἰκόνα.

Νὰ τ’ ἀφίσης ἐκεῖ λέγει στὴν κάτοχο τῆς εἰκόνης.

—Καλὰ: λέγει ἡ φτωχὴ κ. Μ. Μὰ ἔλα ποὺ αἱ ἀνάγκαι τοῦ βίου μᾶς γαργαλοῦν καὶ δὲν μᾶς ἀφήνουν ἡσυχούς. Ἰδίως, ὅταν ξέρομε πῶς καὶ ὑπάρχει ποὺ μπορεῖ.. νὰ μᾶς ἀνήκει. Ἔτσι λοιπὸν καὶ ὁ κατήγορος τοῦ ἡρώδους μας. Δὲν εἶχε νὰ φάῃ (ποὺ λέγει ὁ λόγος). Εἶχε ἡ γυναίκα ἀνάγκη. Μὲ φόβο λοιπὸν καὶ κατόπιν προσευχῆς παρακλητικῆς ἐνώπιον τῆς εἰκόνης ἐξέκρεμασε τὸ δῶρον. “Ἄλλο μέσον ἐξόδου ἐκ τῆς δυστυχίας δὲν εὗρισκε, αὐτὸς θὰ ἦταν ὁ τρόπος ἀνακουφίσεως αὐτῆς καὶ τῆς γηραιᾶς μητρός της.

—Πόσο κάνει κ. Ἀργυραμοιβέ;

—350 δραχμ. κυρία μου.

—Δώστε μού της καὶ πάρτε το.

Μόλις ἔλαβε τὰ χρήματα, ἐπλήρωσε τὰς μεγαλυτέρας τῆς ἀνάγκας. Κι’ ἔτσι ἐπιστρέφει μόνον μὲ 25 δραχμ. στὴν οἰκίαν της. Κατευχαριστημένη λοιπὸν ἡ καυμένη ἐπλάγισσε. Μὰ τὸ πρωτὶ ἐσηκώθη τρομαγμένη: κόποιος κακὸς ἐφιάλτης τὴν περιτριγύριζε.

—Μαμὰ κάτι κακὸ θὰ μᾶς συμβῇ σήμερον.

—Κάνε παιδί μου τὸν σταυρὸ σου κι’ ὁ θεὸς βοηθός.

Καὶ νὰ, ποὺ δὲν ἐπέρασαν οὔτε 3 ὥραι καὶ ἔρχεται ἡ καλὴ κυρία, ἡ ἐλευθερία τὴν εἰκόνα καὶ ὅχι ἡ βοηθοῦσα τοὺς πτωχοὺς!

—Καλημέρα κ. Μ., ἤλθα νὰ δῶ τί κάνει ἡ εἰκόνα μὲ τὸ δῶρον μου. Ἡ καυμένη ἡ κ. Μ. κοκκινίζει, ξεκοκκινίζει, ξεροκαταπίνει.

—“Ἀχ! κυρία μου, τὸ ξέρω πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ κάμω!.. μὰ αἱ ἀνάγκαι συγχωρήστε μου.

—Τί, τὸ ἐξώδευσε; καὶ τολμᾶς νὰ τὸ λές. “Ακοῦς ἐκεῖ τὸ θράσος της! “Ἄλλο πάλι αὐτὸ νὰ πᾶς γρήγορα νὰ μοῦ τὸ φέρης.

—Μὰ...δὲν ἔχω χρήματα, τὰ ἐξώδευσα.

—Νὰ πᾶς σοῦ λέω γρήγορα.

—Κατσουφιασμένη, νομίζουσα πῶς ὅλοι τὴν κυττοῦν καλὰ καὶ τὴν δείχνουν μὲ τὸ δάκτυλο πηγαίνει στὸν Ἀργυραμοιβὸν,

ἐκείνη ποὺ ἐλήγεινε μὲ μάτια λαμποκοποῦντα τῆς χαρᾶς. Καὶ δειλὰ δειλὰ λέγει χμηλόφωνα στὸν Ἀργυραμοιβὸν.

—Ντρέπομαι κ.... Μὰ τί νὰ κάμω ἢ περιστάσεις τέτοια (αὐτὸ κι’ αὐτὸ μοῦ συμβαίνει) Δώσετέ μου το λοιπὸν σὰς παρακαλῶ.. 25 δραχμ. ἔχω ἐπὶ τοῦ παρόντος, μὴν τὸ λυπηθῆτε, γρήγορα θὰ ἐργασθῶ, θὰ διακονήσω γιὰ νὰ σὰς εὐχαριστήσω.

Καλὸς ἀνθρωπος ὁ Ἀργυραμοιβὸς τὴν ἐλυπήθη καὶ τῆς τὸ ἔδωσε. Τὸ ἐκρέμασε πάλι στὸ εἰκόνισμα.

Ἔτσι βλέπετε ἔχουν καταντήσει πολλοὶ. Νὰ νομίζουν δι’ ὁ θεὸς καὶ οἱ ἄγιοι ἔχουν ἀνάγκη βοήθειας. Μωρὰ πράγματα! Ὅταν τοὺς πᾶς δμως νὰ βοηθήσουν ἕνα πτωχό, εἰ τότε εἶναι ποὺ ξεσποῦν!...

Ἑλένη Μπορτολῆ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΑΙΟΥΣ ΘΥΛΟΥΣ...

ΟΤΑΝ ΠΑΙΘΑΝΗ ἝΝΑ ΠΑΙΔΑΚΙ

«Κάθε φορὰ ποὺ θὰ πεθάνῃ ἕνα παιδάκι, κατεβαίνει στὴ γῆ ἕνας πανέμορφος ἄγγελος, τὸ παίρνει στὰ χέρια, καὶ ἀνοίγοντας τὶς μετὰ ξένιες φτεροῦγες τοῦ, πετᾷ γιὰ τὸν οὐρανὸν.

Κάποια στιγμή σταματοῦν.... Σταματοῦν γιὰ νὰ κόψουν μυρωμένα λουλούδια, ποὺ θὰ τὰ δώσουν, σὰν φθάσουν, στὸ Θεὸ. Ὁ καλὸς Θεὸς παίρνει τὰ ὁμορφα ἄνθη, φιλεῖ ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ἀρέσει περισσότερο, καὶ τότε ἀμέσως ἀρχίζουν τοὺς ὕμνους οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ.»

Αὐτὰ ἔλεγε ἕνας ἄγγελος πηγαίνοντας στὸν οὐρανὸ ἕνα πεθαμένο παιδάκι, ποὺ θὰ τόλεγε κοιμισμένο. Πετοῦσαν πάνω ἀπ’ τὸ χωριουδάκι τοῦ πεθαμένου μικροῦ ὥσπου ἔφθασαν σ’ ἕνα λιβάδι μὲ χιλιάδες παρδαλὰ ἀγριολούλουδα.

—Νὰ κόψουμε αὐτὸ; ῥώτησε ὁ ἄγγελος.

Ἦταν μια ὥραία τριανταφυλιά, μὰ καὶ ποὺ κάποιος κακὸς τῆς εἶχε σπάσει τὸ στέλεχος, καὶ τὰ κλαδιὰ φορτωμένα μεγάλα μπουμπούκια, ἔγερναν μισομαραμένα στὴ γῆ.

—Ναί, ναί. “Ἀς τὴν πά-

ρωμε, γιὰ ν’ ἀνθίσῃ πάλι στὸν οὐρανὸν—εἶπε τὸ παιδάκι.

Καὶ ὁ ἄγγελος ἔκοψε τὴν τριανταφυλιά, καὶ ἐφίλησε τὸ παιδάκι, ποὺ ἔκλεισε πάλι τὰ ἐθῶρα, γαλανὰ του ματάκια.. ὕστερα, ἔκοψε πολλὰ ἄλλα ἄνθη. ἀμάραντα, βιολέτες, κρινάκια, καὶ ἄνθη φασκομηλιάς.

—Νὰ μας φορτωμένους ἄνθη,—εἶπε τὸ παιδάκι μὲ τὴ χαρούμενη, δροσερὴ του φωνή. Ὁ ἄγγελος ἐγέλασε, καὶ ἀνοίγοντας τὰ φτερά του ἤρρισε νὰ πετᾷ...

ἦταν ἕνα φεγγαρόλουστο βράδυ ἡσυχό, καὶ σιωπηλὸ. Περνοῦσαν πάνω ἀπὸ ἕνα φτωχικὸ δρόμο, ὅταν στὸ ὠχρὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, εἶδαν καταμεσῆς ῥιγμένα τὰ κομμάτια ἑνὸς βάζου, καὶ λίγο χῶμα κρατημένο στίς ῥιζες ἑνὸς μικροῦ ἀγριολούλουδου,

Ὁ ἄγγελος κατέβηκε, πῆρε προσεχτικὰ τὸ ἀνθάκι καὶ ἐνῶ προχωροῦσαν γιὰ τὸν οὐρανὸν διηγήθη αὐτὰ, στὸν μικρὸ πεθαμένο:

Ἐκεῖ κάτω σ’ ἕνα σπιτάκι τοῦ φτωχικοῦ δρόμου, ζοῦσε ἕνας μικρὸς ἄρρωστος. Ποτὲ δὲν εἶχε ἀφήσει τὸ κρεβάτι τοῦ καὶ τὸ καλλίτερο ποὺ μπορούσε νὰ ἐλπίζῃ ἦταν: νὰ κατορθώσῃ νὰ κάμῃ λίγα βήματα μοναχὸς!..

“Ακουσε πῶς τὰ παιδιὰ τρέχουν καὶ παίζουν φαιδρὰ στὰ ὀλοπράσινα δάση, καὶ ὅταν ἕνας μικρὸς φίλος—μὲ ὀλογάλανα μάτια—τοῦ ἔφερε ἕνα κλαδί, τὸ κρατοῦσε πάνω ἀπ’ τὸ κεφάλι, καὶ μὲ τὰ μάτια σφαιριστὰ, ἔβλεπε πῶς ἦταν κι’ αὐτὸς στὰ δάση, ποὺ ὁ ἥλιος πλέκει στὰ φύλλα τὸν λεπτὸς δαντέλλες τὸ νερὸ μουρμουρίζει, καὶ τὰ πουλιὰ κελαῖδουν.... Μιὰ ἀνοιξιὰτικὴ μέρα, ὁ φίλος τοῦ ἔφερε ὁμορφα ἄνθη, καὶ ἕνα μὲ ῥιζες.

Τὸ παιδάκι τὸ φύτεψε σ’ ἕνα μικρὸ βάζο, καὶ τόβαλε στὸ μόνον παρὰθύρο τῆς κάμαρας του, ποὺ ἦταν διπλα στὸ κρεββατάκι τοῦ.

Τὸ ἀνθάκι μεγάλωσε, ἐβ-

γαλε φύλλα καὶ ἄνθη—κι-πος ἀπέραντος γιὰ τὸ φτωχὸ παιδί.

Πόσο τὸ ἀγαποῦσε, ἀλήθεια!

Τὸ πότιζε, τοῦ βγαζε τὰ κίτρινα φύλλα, καὶ ὅταν ὁ Θεὸς τὸ πῆρε κοντὰ του, τὸ τελευταῖο του βλέμμα—βλέμμα ὅλο εὐγνωμοσύνη—ἦταν γιὰ κείνο.

Ὑστερα δμως, σὺν πέθανε κείνο, κανεὶς δὲν πρόσεξε τὸ ταπεινὸ λουλουδάκι, καὶ τὸ πέταξαν στὸ δρόμο..

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ ἄνθους ποὺ μαζέψαμε, καὶ ποὺ ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ τὰ σπάνια ἄνθη τῶν βασιλικῶν κήπων—Καλὰ; εἶπε τὸ παιδάκι.

Μὰ ἐσὺ πῶς τὰ ξέρεις ὅλα αὐτὰ;

—Ἐγὼ ἤμουν ἐκεῖνο τὸ ἄρρωστο—εἶπε ὁ ἄγγελος—καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ἄνθος μου!

—Τὸ παιδάκι ἄνοιξε νὰ μάτια γιὰ νὰ δῇ τὸν ἄγγελο μὰ ἔμεινε ἐκστατικὸ. Εἶχαν φθάσει στὸν οὐρανὸν!

Σὲ μιὰ λάμψη, ποὺ λές καὶ ἦταν ἀπὸ μαργαριτάρια, καὶ ἀσῆμι χυτὸ, εἶδε τὸν καλὸ Θεὸ νὰ ἀπλώνῃ τὰ χέρια, καὶ νὰ τὸ σφίγγῃ στὴν ἀγκαλιά του.. Ὑστερα ἐνοιωσε πῶς εἶχε φτερά, ὅπως οἱ ἄλλοι ἄγγελοι, καὶ κέταξε μαζὺ τῶν.

Ἀκόμη ὁ καλὸς Θεὸς πῆρε ὅλα τὰ ἄνθη, καὶ ἐφίλησε τὸ ταπεινὸ ἀγριολούλουδο. Μόλις ἔγινε αὐτὸ, ὅλοι οἱ ἄγγελοι ποὺ τριγύριζαν τὸ θεϊκὸ θρόνο, καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἦταν χαμένοι στὰ βάθη τοῦ ἀπειροῦ ἄρχισαν νὰ ψάλλουν ὕμνους φαιδρῶς.

Καὶ ἔπαλλον ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι, καὶ ἔπαλλαν μαζὶ τῶν, τὸ καλὸ παιδάκι, καὶ τὸ ταπεινὸ ἀγριολούλουδο, ποὺ ἦταν πεταγμένο, ξερὸ, στὰ σκόμπια τοῦ φτωχικοῦ ἀκάθαρτου δρόμου...

(Ἀπ’ τὰ ἰταλικά)

Γωγοῦλα Ι. Κἀγκανῆκη

Ἀπόφοιτος Γυμνασίου Ὁθλέων Χανίων

ΑΠΟ ΤΑΣ ΜΑΘΗΤΙΚΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΑΠΟ ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΓΕΩΡΓΙΟ

«Μα γιαγιά, σὰς παρακαλώ πολὺ γιαγιά ἀφήστε με νὰ πάω καὶ γὼ ἐκδρομὴ.» Αὐτὸ γινόταν συνεχῶς μισὴ ὥρα καὶ μισοκλαίγοντας παρακαλοῦσα τὴν γιαγιά μου νὰ μὲ ἀφίση νὰ πάω. Μὰ ἔχετε τί ποθητὴ ἦταν αὐτὴ ἡ ἐκδρομὴ; Τὴν σχεδιάσαμε δυὸ μῆνες καὶ ἐγὼ ἔλανα σχέδια γιὰ τὴν παρέα, τί θὰ κάνω κλπ.

Καὶ νὰ τώρα ποὺ καταντᾷ νὰ ἀκούσω ἕνα μεγάλο ὄχι, δηλαδὴ ὅτι δὲν θὰ πάω. Καλλύτερα εἶχα νὰ πείθω, ἕνας κεραυνὸς ἀπάνω μου παρὰ νὰ ἀκούσω τὸ ὄχι. Μὰ τὰ δάκρυά μου καὶ τὰ παρακάλια—ψευτικά δάκρυα ἐννοεῖται—μαλάκωσαν τὴν γιαγιά καὶ εἶπε τὸ ποθητὸ ναί! «Εἰ τί χαρά μου. Δὲν μπορεῖτε νὰ τὴν φαντασθεῖτε... Ἡ ὥρα εἶναι, 7 ἀκριβῶς. Ἐγὼ εἶμαι στὸ πόδι ντυμένη, ἑτοιμὴ. Μόνο τὸ σακουλάκι μου χρειάζεται καὶ ξεκινῶ.» Ὅποιος μὲ ἔβλεπε ἀπὸ τὸ σπῆτι παραξενευόταν πῶς ἐύληνε—σὰ τόσο πρωὶ ἐγὼ, ποὺ ἡ τροφή μου εἶνε ὁ ὕπνος. Μὰ μήπως κοιμήθηκα καὶ καθόλου ἐκείνη τὴ νύχτα. Ἡ νύχτα ἐκείνη μοῦ φαίνεται σὰν χρόνος, μοῦ φάνηκε πῶς; δὲν θὰ φέξῃ πιά. Ἀλλὰ γιατί; Ναι διότι ὅλη νύχτα ἕνας δαιμονισμένος ἄνεμος φυσοῦσε καὶ μοῦ χαλοῦσεν ὅλα τὰ σχέδια τῆς ἐκδρομῆς, καὶ ποὺ μοῦ διέλυσε σὰν καπνὸ τὴν ἀφάνταστη χαρά μου.

Ἀλλὰ θαῦμα! τὸ πρωὶ οὔτε φύλλο δὲν κουνιόταν. Ὁ Θεὸς φαίνεται μὰς λκπήθηκα. Τέλος πάντων πέρονω τὸ σαπουλάκι στοὺς ὤμους καὶ ξεκινῶ. Ἡ αὐλὴ τοῦ σχολείου εἶναι γεμάτη ἀπὸ πεταχτές ἀπὸ τὴν χαρὰ μαθητρίες, ποὺ δὲν βλέπουν τὴν ὥρα νὰ ξεκινήσουν. Κατὰ τὰς 7 1/2 ὅμως διορθώνουμε μιὰ ἑκατόντητὴ λίγὸ σιερά καὶ ξεκινοῦμε. Δὲν περπατοῦμε πηδάμε. Τόση εἶναι ἡ χαρὰ μας. Ἔχουμε ὅτι θὰ πάμε καὶ σ' ἕνα ὠραῖο μέρος ποὺ δὲν ἔχομεν ξαναπαρῇ. Ὁ δρόμος ποὺ μὰς ὡδηγῇ στὸ μέρος αὐτὸ εἶναι ὁ καλοφτιαγμένος, ὠραῖος δρόμος τῆς Σούδας. Ἀπὸ τὰ δύο μέρη τοῦ δρόμου οἱ ἀγροὶ ντυμένοι μὲ τὴν καινούργια τους πολὺχρωμη φορεσιά, τὴν ἀνοιξιάντικη, φαντάζουν κάτω ἀπὸ τὶς χουσὲς, καὶ ζεστερὲς ἀχτίδες τοῦ ἡλίου. Στὰ πλάγια τοῦ δρόμου εἶναι πανύψηλες κουμποφίες ποὺ σμίγοντας τὰ προεξέχονα κλαδιά τους σχηματίζουν μιὰ καταπράσινη σκεπὴ ἡ ὁποία μὰς προσφυλλάσει ἀπὸ τὸν ἥλιον. Τέλος φτάνομεν στὸν Ἀγ. Γεώργιον. Τὶ ὠραία τοποθεσία. Παντοῦ

κατακάθαρα καὶ γάργιρα νεὰ τρέχουν. Δὲν ἀκούεις πῶποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ χαριτωμένο θρόισμα τῶν φύλλων τῶν πελωρίων πλατάνων καὶ τὸ κελάρισμα τῶν ρυακῶν. Οἱ πλατάνοι χαρίζουν ἀπὸ πάνω σκιὰς κάτω ἀπὸ τὶς ὁποῖες καθίζομεν γιὰ νὰ ξεκουραστοῦμε καὶ νὰ ξεθαυμάσωμε τὴν φύσιν. Σὲ λίγο ὁ καθαβὸς ἀέρας καὶ ὁ δρόμος μὰς πείνασαν φοβερὰ. Γιαυτὸ σὲ λίγο καθίζομαι μὲ πολὺ ὄρεξη στὸ τραπέζι. Καθεμιὰ εἶπε φυλάξει τὰ ἀστειὰ τῆς καὶ τὰ καλαμπούρια τῆς γιὰ τὸ τραπέζι καὶ τὰ γέλοια ἀντίχρησαν ζωηρὰ. Μετὰ τὸ γεῦμα (νὰ τὸ ποῦμε ἔτσι) γιὰ νὰ χωνέψωμεν κάναμεν μιὰ μεγάλη περιόδο στα βουνά. Ὑστερα ἀπὸ μιὰ κοπιαστικὴ ἀεάβαση φθάσαμε σὲ μιὰ ψηλὴ κορυφὴ. Ἀπὸ κατ' ἡ θέα ἦταν ὑπέροχη. Δεξιὰ εἶχαμε τὸ φυσικὸ θαυγάσιο λιμὲν τῆς Σούδας καὶ μέσῃ σ' αὐτὸν καθρεφτιζόταν ἕνα μεγάλο βαπόρι. Κάτω μας ἀπλωνόταν κάμποι ἀπὸ εἰλὲς μὲ τὸ ὠραῖο ἀσημοπράσινο χρῶμα τους, ἀμπέλια μὲ τὰ φρέσκα κλήπασα καὶ πρὸ πέρα ὑπερήφανα ἀπλωνόταν τὰ Χανιά. Ἀναπνεύσαμε μὲ ὅλη τὴν δύναμιν τῶν πνευμόνων μας τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ θαυμάσαμεν ἀρκετὴ ὥρα τὴν ὑπέροχον φύσιν. Ὑστερα κατεβήκαμε καὶ τί νὰ δοῦμε. Μαθητρίες καὶ καθηγηταὶ εἶχαν ἀρχίσει μεγάλο χορὸ. Ὅλοι γενικῶς διασκεδάζαν. Δὲν χάνομεν λοιπὸν καὶ μετὰ τὴν εὐκαιρίαν καὶ ἀρχίζομεν τραγοῦδι καὶ χορὸ. Στὸ τέλος πιά ἀποκάμαμε. Οὔτε νὰ μιλήσω μὲν μποροῦσαμεν πιά οὔτε νὰ τρέξωμεν. Κουρασμένες ἀλλά συγχρόνως καὶ κατενθουσιασμένες παίρνομεν τὸν δρόμον γιὰ τὴν πόλιν μὲ κὴν κοπιαστικὴ τῆς ζωῆς ἀφίνοντας τὴν ἐξοχὴ τὴν θαυμάσια, μὲ τὸν νοῦν γεμάτον χουσὲς ἐντυπώσεις.

Μαρ. Κ. Μανουσάκη
Γ. Θ. Χ.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΚΑΤΙ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ

Ἡ ἀρχὴ τοῦ σχολικοῦ μας χρόνου κυλοῦσε ἡρεμῶς, ἡσυχῶς χωρὶς κανένα ἐκφνικὸ καὶ αξιοσημείωτὸ γεγονός. Ἦρθε ἡ ἀνοιξὶ μαζί μὲ τὲς ὥραιες ἐκδρομὰς καὶ τὴ ὥρα ἐκείνη τῆς μῆρας ἔφερε καὶ δυὸ ξεχωριστὰ ἀπροσδόκητα γεγονότα, ποὺ χαλάσανε τὴ ἡσυχίαν τῆς μαθητικῆς μας ζωῆς. Τὸ ἕνα ἦταν ὁ ἐκφνικὸς θάνατος μιᾶς συμμαθήτριάς καὶ τὸ ἄλλο ὁ ἀρραβῶνας μιᾶς φίλης μας. Ἦταν γεγονότα καὶ τὰ δυὸ ποὺ μὰς ταράξαν μὰς κάνανε ἀνω—κάτω οὔτε τὸ ἕνα μπορέσα-

με νὰ πιστεύωμε εὐκολὰ οὔτε τὸ ἄλλο. Γιὰ τὴ πρώτη κλάψαμε, γιὰ τὴ δευτέρην χαρήκαμε ἢ τανὲ αὐτὸ; ὄχι καὶ τόσο.

Ἡ πρώτη ἔφυγε γιὰ ἕνα ταξίδι μακρυνὸ καὶ ἀγνωστο, γιὰ ἕνα μέρος ποὺ κανεὶς ἀκόμα ἀπὸ τοὺς ζωντανοὺς δὲ ξέρει ποὺ ὅλοι τὸ θεωροῦμε γιὰ κακὸ καὶ ὅμως μπορεῖ νὰ εἶναι καλλίτερα ἀπὸ τὴ δικιά μας ζωὴ, γιὰτὶ καθὼς λέει καὶ ὁ Σωκράτης—γιὰ τὸ θάνατον δὲ πρέπει νὰ τὸν θεωροῦμε οὔτε καλὸ οὔτε κακὸ, γιὰτὶ ἀπλοῦστα τὰ δὲν τὸ ξέρομε καὶ ἐπομένως γιὰ κάτι ποὺ δὲ ξέρομε ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἔχομε γνώμη. Ἡ πρώτη λοιπὸν διαγράφτηκε ἀπὸ τὸ τετρίτον τῶν ζωντανῶν ἦταν μιὰ νυφοδία στὸ θάνατον, ἐνῶ ἡ ἄλλη μιὰ νυφοδία στήν ζωὴ. Καὶ γιὰ τὴ δευτέρην δὲ μπορούμε νὰ ξέρωμε, ἐάν θὰ εἶναι εὐτυχισμένη γιὰ τὴ καὶ αὐτὴ πᾶσι στὸ ἀγνωστο, ὅμως γι' αὐτὴ ὅλοι ξέρωμε πῶς θὰ ζήσῃ, θὰ χαρῇ τὴ ζωὴ τῆς, θὰ γίνῃ σύζυγος ἰσως καὶ μητέρα—ἐνῶ ἀπὸ τὴ πρώτη στιγμὴ ἀποκλείονται ὅλα αὐτὰ ἰσως ὅμως νὰ τῆς ἐπιφυλάσσεται ἐκεῖ κάτι καλλίτερον ποὺ τὸ ξέρωμε; ποῖος θὰ μὰς τὸ δεξιώσει; ποῖος μπορεῖ νὰ μὰς τὸ πιστοποιήσῃ;

Ἡ ζωὴ παρουσιάζει τόσα παράξενα πράγματα. Εἶναι ἕνα παράξενο μυστήριον καὶ αὐτὴ καὶ τὴ δὲ μὰς παρουσιάζει θανάτους μαζί καὶ γεννήσεις, ξεφάντωσες, εὐτυχίες, καὶ χαρὲς, δυστυχίματα ἀτυχίες καὶ καταστροφές.

Δὲν μπορῶ νὰ τὸ φαντασθῶ πῶς μιὰ τέτοια ἐπεισόδια. Ἐνα βλέμμα θὰ ρίξωμε στὸ γνωστὸ μας κόσμον γιὰ νὰ τὸ πιστοποιήσωμε ἀπ' ἐδῶ φίλοι μας γνωστοὶ μας εὐτυχισμένοι, ἀπ' ἐκεῖ δυστυχισμένοι, ἀπ' ἐδῶ ἡσυχὴ ζωὴ, ἀπ' ἐκεῖ γεμάτη ἀπὸ τρικυμίες καὶ θύελλες. Βαστᾶν γιὰ πάντα; ὄχι ἡ σφαῖρα τῆς ζωῆς γυρίζει πολλὰς φορὰς καὶ ἔτσι ὁ ἥλιος τῆς εὐτυχίας λάμπει γιὰ τοὺς δυστυχισμένους πρὶν, καὶ τὸ σκοτάδι τῆς δυστυχίας γιὰ τοὺς εὐτυχισμένους.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ὅμως ὅλοι θὰ τὴν περάσωμε μαζί μετὰ παράξενά της. Ποῖος ξέρει καὶ σὲ μὰς τὰς ἰδίους τί θὰ παρουσιάσῃ ἄρα γε πολλὰς δυστυχίες, πολλοὺς θανάτους, πολλὰς εἰς νομικὰς δυσχερείας, θύελλας, ἢ πολλὰς εὐτυχίες ποὺ δὲν τὲς περιμένομε. Ὁ ἄνθρωπος τὸ δημιούργημα αὐτὸ τοῦ Θεοῦ σ' ὅλα εἶναι ὑποκείμενον, ὅλα πρέπει νὰ τὰ περιμένῃ γιὰ νὰ μὴ τοῦ κάνομε μεγάλη ἐντύπωση, δταν ἔρθουν γιὰ νὰ μὴ τὸν ἐνέξασθενήσουν νὰ τὸν κάνουν ἕνα σκισιοκάραβο χωρὶς πλοίαρχον ἀφιμένο στὴ τρελλὴ μακρία τῶν κυμάτων τῆς θάλασσας. Πρέπει νὰ ἔχῃ σθένος καὶ χαρακτῆρα εἰ δὲ μὴ ἄλλοι

μόνο σ' αὐτόν. Περουσιάζει τὸ σο παράξενα πράγματα ἡ ζωὴ ποὺ καμμιά φορὰ ἐνῶ συμβαίνει ἕνα εὐχάριστο γεγονός σ' ἕνα πολὺ φίλον τοῦ αὐτοῦ στεναχωρεῖται. Νὰ ἐπὶ παραδείγματι ἐγὼ δταν ἔμαθα τὸν ἀρραβῶνα τῆς φίλης μου, δὲν ἦταν φυσικὸ νὰ χαρῶ νὰ πηδῆξω ἀπὸ τὴν χαρὰ μου καὶ ὅμως χάρηκα γιὰ λίγο καὶ ἔπειτα στενοχωρήθηκα γιὰτὶ γιὰτὶ δὲ σκεπτόμουναι περὶ τῆς εὐτυχίας τῆς αὐτῆς, ἀλλὰ σκεπτόμουναι τὸν ἑαυτόν μου, σκεπτόμουναι τὸ ὅτι κάνω μιὰ ἀπὸ τὶς καλλίτερες φίλες μου πῶς αὐτοῦ μεθαύριο θὰ φύγῃ καὶ δὲ θὰ τὴ ξαναἰδῶ ἰσως ποτὲ, σκεπτόμουναι πῶς ἔτσι ἰσως θὰ χάσω ὅλες μου τὰς φίλες καὶ δὲ θὰ τὰς ξαναἰδῶ πῶς ἰσως ἔρθει μιὰ ἐποχὴ ποὺ δὲ θὰ τὰς θυμοῦμαι καθόλου παρὰ πολὺ ἀμυδρὰ.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ μας καὶ ὅμως ὅλοι θὰ τὴν περάσωμε γιὰτὶ ὁ Θεὸς τὸ θέλει, γιὰτὶ ὁ Θεὸς θέλει νὰ μὰς στέλλῃ τὰς δοκιμασίες αὐτὰς ἢ γιὰ νὰ μὰς τιμωρήσῃ γιὰ κανένα κακὸ ποὺ κάναμε, ἢ γιὰ νὰ μὰς γυμνάσῃ εἴθε λοιπὸν ὁ ἴδιος Αὐτὸς νὰ μὰς δώσῃ τὴ δύναμιν, νὰ τὰς περάσωμε μὲ θάρρος καὶ αποφασιστικότητά.

Ἰωάν. Ν. Θεμιστοκλέους
Τάξις Ε'. Γυμν. θηλέων Χανίων

ΕΚ ΤΗΣ ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑΣ ΜΑΣ

ΠΕΡΙ ΗΛΙΟΥ

Ὁ ἥλιος ἡ πηγὴ αὐτῆς τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ζωῆς, ὁ μεγαλοπρεπὴς Ἀπόλλων τῶν ἀρχαίων δὲν εἶναι παρὰ κόκκος ἄμμου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ Σύμπαν. Διὰ διὰ παρατηρητὴν ὁ ὁποῖος θὰ εὐρίσκειτο εἰς τὸν Σείριον θὰ ἐφαίνετο ἀστὴρ βου μεγέθους.

Ἡ ἡλιακὴ μάζα ἀποτελεῖται α') ἀπὸ τὸν πυρῆνα ὁ ὁποῖος κατέχει τὸ κέντρον καὶ τὰ 2) 10 τῆς ὅλης μάζης τοῦ ἡλίου β') τὴν φωτόσφαιραν περίεξ τοῦ πυρῆνος γ') τὴν ἀπορροφητικὴν στιβάδα δ') τὴν χρωμόσφαιραν καὶ ε') τὸ στέμμα.

Ὁ πυρῆν εἶναι διάπυρος καὶ διατελεῖ ἐν ἀερώδει καταστάσει ἡ φωτόσφαιρα εἶναι κενκώδης μάζα, τὸ λαμπρότερον μέρος τοῦ ἡλίου τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὰς συνθήκας συνθήκας βλέπομεν ἢ ἀπορροφητικὴν στιβάδα ἀερώδεις λεπτότατον στρώμα, τὸ ὁποῖον παρατηρεῖται κατὰ τὰς ὀλικὰς ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου, ἡ χρωμόσφαιρα ἀερώδης ροδόχρους στιβάδα, ἡ ὁποία ὁμοίως παρατηρεῖται κατὰ τὰς ὀλικὰς ἐκλείψεις καὶ τέλος τὸ στέμμα ἀερώδες στρώμα παρατηρούμενον καὶ αὐτὸ κατὰ τὰς ἐκλείψεις.

Ὁ ἥλιος καθὼς ἡδυνήθησαν

νά προσδιορίσουν απέχει από την γην 150 εκατομ. χιλιομέτρα ώστε εάν τις ήθελε διανύει 3 χιλ. την ώρα χωρίς καμμία στάση θα έφτανε... 5687 έτη περίπου να φθάσει εις τον ήλιον. 'Η επιφάνειά του είναι 12000 φορές περίπου μεγαλύτερα της γης ο δε όγκος του 1.300.000 μεγαλύτερος. 'Αν ο ήλιος λοιπόν παραβάλλεται με κόκκον άμμου, σκεφθήτε μή τι θα έπρεπε να παραβληθῇ ἡ γῆ ἐν σχέσει πρὸς τὸ Σόμπαν.

'Αλλά από ποῦ, πότε, και πῶς; γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, παρήχθη ὁ ήλιος ἡ γῆ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἀστρα;

Οἱ φιλόσοφοι τῆς 'Ιωνικῆς σχολῆς ἐδίδασκον δι' ἐσχηματίσθησαν διὰ τῆς βαθμιαίας συμπυκνώσεως ἐλαφρᾶς μάζης. Εἰς τὸ ἴδιο περίπου καταλήγει καὶ ἡ ἐπιστήμη σήμερον τοιαύτην σχεδὸν εἶναι καὶ ἡ γνωστὴ θεωρία τοῦ Laplace. Τὸ Σόμπαν ἦτο ἓνα χάος μέσα εἰς τὸ ὅποιον ὑπῆρχε ἀραιὰ μάζα. Δι' ἐσωτερικῶν ἐλλείψεων ἡ μάζα αὕτη ἐχωρίσθη εἰς ἀπειροὺς νεφελοειδεῖς οἱ ὅποιοι σὺν τῷ χρόνῳ ἀπεμώθησαν. 'Απὸ τῶν νεφελοειδῶν τούτων ἐσχηματίσθησαν ὅλα τὰ συστήματα διὰ τῆς ἀποσπάσεως διαφόρων δυνάμεων, ἕνεκα τῆς ψύξεως ὁπότε ἡ μάζα συνεσπειροῦτο καὶ ἠδύναεν ἡ περιστροφή τῆς κίνησεως συνεπῶς καὶ ἡ φυγόκεντρος δύναμις, οἱ ὅποιοι ἐστρέφοντο περὶ τοῦ ἀρκετοῦ λαμβάνοντες ἐν τῇ περιστροφῇ των σχήμα ὅμοιον πρὸς τὸ ἰδικόν των.

Τὴν κοινὴν ταύτην καταγωγὴν τῆς γῆς καὶ τοῦ ἡλίου ἀπὸ τῆς αὐτῆς μάζης, κατέδειξαν καὶ αἱ φασματοσκοπικαὶ ἐξετάσεις. 'Η φασματοσκοπικὴ ἐξέταση τοῦ ἡλίου ἡ ὁποία ἤρχισε ἀπὸ τοῦ 1860 νὰ γίνεται, ἀπέδειξεν ὅτι τὰ πλεῖστα μέταλλα καὶ μεταλλοειδῆ εὐρίσκονται εἰς τὴν ἡλιακὴν ἀτμόσφαιραν. Δύναται τις νὰ εἴπῃ οὖν ἐάν ἡ γῆ ἤθελε λάβει τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ἡλίου θὰ μᾶς εἶδε σχεδὸν τὸ ἴδιο φάσμα. Εἰς τὴν φωτόσφαιραν ἀπαικῶν μαγνήσιον, κελίον, σίδηρος, ὕδρογόνον, εἰς τὴν χρωμόσφαιραν ἀτμός ἀνθρακος, σοδίου, μαγνησίου, δι' ἀπύρου ὕδρογόνου καὶ ἡλίου, εἰς τὸ στέμμα διάπυρον ὕδρογόνον κ.λ.

Ὡστε ὑπῆρξεν ἐποχὴ πού καὶ ἡ γῆ ἦτο ἓνας μικρὸς ἡλιος. 'Αρὰ γε λοιπὸν δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἐποχὴ πού καὶ ὁ ήλιος θὰ παύσῃ νὰ στέλλῃ τὰς εὐεργετικὰς του ἀκτῖνας πού δίδουν εἰς ὅλας ζῶντας.

'Η ἡλιακὴ ἐνέργεια ὅσον δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν μετὰ τὴν βοηθειαν ἀκόμῃ τῆς γεωλογίας δὲν ἔχει ὑποστηρίκνυσιν. Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν οὖν ὅτι ἡ ἀπώλεια τῆς ἐνεργείας ἀντικαθίσταται. Οἱ πιθανοὶ τρόποι εἶναι οἱ ἑξῆς:

α') ἐκ χημικῶν συνθέσεων ἐν σχετικῇ ἀναλογία ἀνθρακος καὶ ὁξυγόνου ἀλλὰ καὶ πάλι θὰ ἤλατ τοῦτο ἡ δυναμικότης τῆς ἐνεργείας β') ἐκ τῆς πίσεως μεταωρικής ὕλης ὁπότε θὰ προσετίθετο ποσότης ἐνεργείας· ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἀπίθανον διότι καὶ ἡ γῆ θὰ ἔπρεπε νὰ δέχεται ἀνάλογον ποσότητα τοιαύτη. Ὑλης γ') ἐκ τῆς συστολῆς τῆς ἀερώδους μάζης ὁπότε διὰ τῆς τριβῆς τῶν μορίων τῆς ὕλης θὰ ἐπῆρμετο μὴ ἀνενίως τῆς ἐνεργείας ἀλλὰ ἡ ἡλιακὴ ἐνέργεια ἐκδηλοῦται εἰς φῶς καὶ θερμότητα δι' ἡμᾶς. 'Εξ ὅλην ταύτην τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη παράγεται διὰ διασπάσεως τῶν ἀτόμων ὥς εἰς ραδιενέργειαν ἐκ τῆς διασπάσεως δὲ αὐτῆς ἐκλύεται συνεχῶς φῶς καὶ θερμότης.

Τὸ δίδωμεν πάντως εἶναι ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη εἶναι πεπερασμένη. 'Ο ήλιος θὰ παρουσιάσῃ τὰς φάσεις τοῦ ἀστέρος. Θὰ ἔλθῃ καὶ ρὸς πού ἡ φωτόσφαιρά του θὰ ἀτεκατασταθῇ διὰ στερεοῦ φλοιοῦ. 'Η ζωικὴ καὶ φυτικὴ ζωὴ σιγὰ σιγὰ θὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τὴν γῆν, ἡ δὲ γῆ, ἀνὸν ἀρχὴν ὧς τότε χωρὶς ἴχνος ζωῆς θὰ εἶναι ἓνας παγωμένος πλανήτης πού θὰ γυρίσῃ σὲ σκοτεινὸ χῶς γύρω ἀπὸ τοῦ σβυσμένου ἡλίου.

Μαθητὶς ΣΤ' Τάξις:

ΑΝΑΣΤΑΣΗ

'Η «Βασίλῃ» τὸ καλοτάξειδο τρεχαντήρι τοῦ καπετὰν Ράμου, ὁρθοκώρισε τέλος καὶ πάλι σὲ λιμάνι, ὕστερα ἀπὸ μακρὸ μισοχειμῶνα ταξίδι. 'Ο Μήτρος ὁ μεθυστὸς τοῦ μπάρκου ἓνα παιδί καλοδεμένο, ἴσαμε δεκοχτὼ χρόνῳ, σάταρε σβέλτα σὲ μούραγι, μ' ἓνα μπόγο ροῦχα σὲ μασχάλη καὶ πῆρε ἀμίλητος τὸν ἀνήφορο. Στὴν ἀκρὶα τοῦ νησιοῦ, δίπλα σὲ μισοκρεμνισμένο φανάρι, ἦταν τὸ σπῖτι του, πού στοιχειωμένο ἀπ' τὴν ἐκνὴ ἀνάστα τοῦ χάρου, εἶχε μονάχου τοῦ στελίδι τῶρα, τὴ καλόγνωμη Γιαννοῦλα τὴν ἀδελφὴν του. 'Εφτασε, κοττοστάθηκε λίγο, χτύπησε ὕστερα καὶ περίμενε. Πατήματα διαστικά, μεπεδεμένα, ἀκούστηκαν ἀπὸ μέρη καὶ ἡ γαλοζοδαμένη πόρτα ἀνοίξε τρίζοντας. 'Ενα χλωμὸ μὲ ὤμορον κορίτσι—ἡ ἀδελφὴ του—φάνηκε περιεργῇ σ' ἀνοιγμὰ καὶ ὁ υἱὸς ῥίχτηκε, στὴν ἀγκυλιά της μὲ λαχτήρα ἀνήποτη. Παράλυσε, θαρρεῖς, ἡ κοπέλλα σ' ἀγκάλιασμα τ' ἀδελφικὸ καὶ ἦταν ἐτοιμὴ νὰ σπριαστῇ κάτω. Τὴ σήκωσε μ' εὐκολία στὰ δυνατὰ μπράτσα του καὶ σπρώχνοντας μὲ τὸ πόδι του τὴ πόρτα, τὴν ἀπόθεσε ἀλαφρὰ πάλιν σὲ παστρικὸ, ξύλινο κρεβάτι.

Τὸ κορίτσι γέλοσε καὶ ἐκλαιγε ἀνάκατα. 'Η λύπη καὶ ἡ χαρὰ ἀδελφωμένες, σφιχταγκυλισμένες χάιδευσαν τὸ πρόσωπό της, τρελλοχόρευαν μὲς στὴ ψυχὴ της.

—'Ηρτες Μήτρο... Τί χαρὰ! Θὰ πᾶμε τὸ βράδυ στὴν 'Ανάσταση μαζί... Πῶς πῆγε τὸ ταξίδι; Σὰ πιάσαν οἱ νοτιάδες; Μὲ τί καρδιοχτύπι σὲ περίμενα Μήτρο καὶ πόσο σ' ἐναχωρημένη ἦμουνα σήμερα, χρονιάρα μέραι!... 'Όλο ἐκλαιγα...

—Τραβήξαμε πολλὰ Γιαννοῦλα πάλι, ἀπ' τ' ἀνήμερο στοίχειο, μὰ γᾶμαι τῶρα κοντὰ σου. 'Όλα πέρασαν... Σήκω νὰ πλύνῃς τὸ πονάκι μού. 'Εγὼ πᾶ νὰ φορέσω... Σὲ τρία κάρτα γύρισα.

—Ναι, Μήτρο, ἔνοια σου. Πήγαινε...

'Αφῆσε τὴν ἀδελφὴν του καὶ ἔτρεξε χαρούμενος κάτω σὲ τὸ λωναῖο. 'Αντάμωσε τὸν καπετὰνιο τους καὶ τὸν κρυφοφώναξε παράμερα. Τοῦ ζήτησε διακόσιες δραχμὲς κομπιάζοντας. Τὴς πῆρε εὐκολὰ καὶ τράγηξε γιὰ τὴ μεγάλη ἀγορά. Παζάριψε, ἀγόρασε δι' ἡθελε καὶ βρέθηκε μὲ γιμάτα χέρια σὲ σπῖτι τοῦ ἑαῶ. 'Η Γιαννοῦλα σιδέρωνε. Στήσανε τὸ κρέας στὴ φωτιὰ πετώντας ἔρω τήματα καὶ ἀστεῖα ὁ ἓνας στὸν ἄλλο. 'Η Γιαννοῦλα ξανάρχισε τὸ σιδέρωμα γιὰ τὴ βραδυὴν γιορτῇ. Αὐτὰ ἔχουν οἱ φτωχοί. Κάθε μέρα δὲ δάζουν καινούργια. Μὲ τὰ πηλὰ ξεροψήνονται ὁ γρόνος μῆνες δώδεκα.

Μεῖνανε καὶ οἱ δυὸ ξαφνικὰ, ἀμίλητοι, σὰ σκιασμένοι. Σιγὰ σιγὰ, λὲς καὶ λησμόνησε ὁ ἓνας νὸν ἄλλο. 'Η χαρὰ τῆς ἀντάμωσης οὐστήκε. ἀγάλη ἀγάλη καὶ κάποιο σφίξιμο ἀδάσταχο, νοιώσαν καὶ οἱ δυὸ στὰ κατάδαθα τῆς ψυχῆς τους. Τὸ κεφάλι τους ἦταν βαρὺ καὶ νοτισμένο.

Σουροῦπωσε. 'Η θάλασσα ἀνετρίχισε περᾶξεν ἀναγυλιάστη καὶ σὰν νὰ τρελλοπαίζαν στὰ κατὰλανα στήλια της, καὶ ροδόκορμες νεσίδες της. 'Ο ήλιος σκορπώντας μυριόχρωμα λούλουδα στὰ οὐρνοθέμελα, κρύφτηκε πίσω ἀπ' τὸ μακρυνὸ ἀκρωτήρι. 'Η σορεκάδα ἀκούγονται ἀπὸ πέρα, πούσπαγε σὰ ξέγνωιστο κρουσταλλένιο γέλοιο πάλιν στὰ σμπαρξοδατολισμένα βράχια. Μαυρογάλαζα τὰ γύρω βουὰ θωλόσαν καὶ τυλίχτηκαν μὲς στὸν βαρὺ ἀπόσπιο τῆς νύχτας, σὰ στιγμὲς χαρᾶς, πού χά νονται ἀγύριστα, μὲς τὸ μαγνὰδι τῆς λύπης.

'Αργοπερπατήτη ἡ ἀχατοστάλαχη σκοτεινὰ, τοὺς ἀντάμωσε, σὲ φτωχικὸν τραπέζι, καθισμένους. Μὴ γερανεῖα μεσάλα, φαντῇ, τὸ σκίπαζε τις δυὸ πιάτα χωματένια μὲ θαλασσινὰ καὶ νοστιμά, τὸ στέλιζαν. 'Η χύτρα

ἔδραζε σὲ τζάκι καὶ οἱ κοκκινόχρωμες φλόγες τρεμοσείνουνταν παγγινιστὰ καὶ ἀπλώνονταν μὲς στὴ φλογατὴ ἀναλαμπὴ τους, τοὺς κάσασπρος τοίχους καὶ τὸ μαυροκαπνισμένο ταβάνι. Τὰ πρόσωπα τους ἀλικοδάρουνταν ἀλλοιωτικά καὶ αὐτὰ καὶ μύριοι σκοτεινοὶ στοχασμοὶ ἀνιχνιπίνονταν μὲς στὸ χαλαρωμένον ὠλόγι τοῦ νοῦ τους. Τῷ δειχναν αὐτὸ ἀσφαλτὰ οἱ διαθιὰς ἱζᾶρες τοῦ μετώπου τους εἰς τὸ ἀλλόκοτο σβύσιμο τῶν ματιῶν τους. Τρῶγαν κάποτε καμμιὰ μπουκιὰ, μὰ κατὶ περασμένο καμμιὰ θύμησιν μπορεῖ διασάνιζε ἐπίμονα τὸ εἶναι τους. 'Ενας βαρὺς ἀνασκαμὸς ξίφυγε ἀπὸ τὰ λευκοκίτρινα χεῖλια τοῦ κοριτσιοῦ καὶ ἔγυρε ἀποναμωμένη τὸ κεφάλι της. Σὰ νὰ ξύνησε ἀπὸ τὴ νάρκωση τοῦ τοῦ παιδὶ, τὴ ρώτησε.

—Τί εἶναι Γιαννοῦλα; Τί ἔχεις;

'Επικσε ἀλαφρὰ τὸ σκυφτὸ κεφάλι της καὶ τὸ ἀναστήκωσε. Κοιταχτήκανε σὰ χαμένοι, ἀθελά τους, καλὰ—καλὰ μέσα βαθεῖα στὰ μάτια. Δάκρυα—σταλαματιὰς διαφάνης καθάριας δροσῖας τοῦ Μάη—λαμπύριζαν στὰ ματωκλάδια τους.

—Μάνα... Πατέρα... μου... Ποῦ εἶσαι... ἀργοσεῖστηκαν τ' ἀχνὰ χεῖλια τῆς Γιαννοῦλας.

'Ο Μήτρος παράτησε ἀργὰ ἀργὰ τὸ κεφάλι της καὶ στρουφογύρισε ἀφηρημένος πάλιν σὲ σκαμνὶ τοῦ.

'Η θύμηση τῆς μητέρας του καὶ τοῦ πατέρα του ἀγκάλιασε ὁ εἶναι τοῦ καὶ βαρὺ πέπλο τὸν τρώρισε ἀπ' τὸ ρυθμὸ τῆς ζωῆς. Εἶδε τότε μέσα σὲ μὴ ἐξαρσῇ τῆς φαντασίας του σὲν σὲ δνεῖρ θαμπὸ τὴν 'Ανάστασιν τῆς περασμένης χρονιάς. Τὸ σπῖτι δλόκληρο ἀντάμα μὲ τ' ἀφεντικά του εἰς μὲν τὸν κόσμον ὅλον γελοῦσε γέλοσε... Φρεσκοσβεντισμένο ἔμοιαζε μὲ νυφὸν. 'Ο πατέρας τοῦ παλλήκαρος σωστὸς ἴσαμε καὶ πάλιν μὲ τὸ κόκκινο ἀμορφοδιπλωμένο στὰ ζερβὰ φέσι, μὲ τ' ἀλαϊζαδικὰ πονάκι σὲ μὲ τὴ τσάχιν φουφουλαδρά κα καὶ ἡ μάννα τοῦ ξετίμητο πετράδι μὲς στὰ φανταχτερὰ μεταξωτὰ τῆς Πόλης καὶ σ' ἀσημικὰ τῆς Βενετίας, κρυφοκαμάρωναν τρισεὺ υχιόμενοι τίς γέννες τους. Καὶ τ' ἀγιοκέρια καὶ οἱ λαμπὰ δεῖ δώσανε σ' ὅλους μὲν ἀλλόκοτη μπρούζινη θαρριά καὶ ἓνα ψυχικὸ μέγαλωμα θαρρεῖς, λὲς καὶ μοιάζαν ὅλοι μὲ φωτικά. Θυμᾶται ἀκόμα τὰ χαρωπὰ σκιρτήματα τῆς καρδιάς του. Μήτε σκέψη κακιά οὔτε θλιβερὰ προαίσθημα ταραζάνε τὰ πλεῖρα ξεχάισμα τῆς χαρᾶς του. Γέλοσκαν, γελούσαν ξεγνοιασὰ ὅλοι 'Ανάσταση.

Πέρασαν οἱ γιορτὲς. Σὲ δυὸ

μήνες ήρτε, μιά μέρα ἀξημέρωτη, τὸ χαμπάρι τοῦ πατέρα. Δυστύχημα λέει. Κόπηκε τὸ μαρκοῦτσι—πῶς, δὲ ξέρουνε—κι' ἔσκασε σὰν ἀστακὸς. Ὁ Ἄλι τζέρι κράτησε ἕνα ἀκόμα στὰ σπλάχνα τῆς κατὰμαυρης, σὰν τοὺς ἀνθρώπους του, θάλασσός του. Ἐχασε τὸ νησί τὸν καλλιτερο σφουγγαρά του. Πολλὰ μάτια κλάψανε. Πολλὲς καρδιὲς ματόσανε. Τὸ σπῆτι μαυροντὶ ἦκε κι' ἔκλεισε τὴ πόρτα στὸ γέλοιο καὶ σιγὴ χαρὰ. Ἀγιοὶ Ἀπόστολοι! Μέρα ποὺ τὰ σφουγγαρόνησα δέχονται στήν ἀγκαλιά τους τὰ παιδιὰ τους. Ἀνὴ μερα φανήκανε οἱ Μηχανὲς ἀπὸ πέρα, μὰ ἡ δικιά τους ἀρμένιζε μὲ κατὰμαυρο πανί. Ὁ λοι κατεβήκανε στ' ἀκρωτήρι γιὰ ν' ἀπαντήσουν τοὺς δικούς τους.

Ἀκολούθησε—ἔτσι ἀπὸ συνήθειαν—κι' ἡ μάνα του μὰ ἔταν ἀγνάνταψε ἀπὸ μακρυὰ τὸ σημάδι τοῦ χάρου δὲν ἀνοίξε. Ἔπεσε στὸν τόπο σὰν πληγωμένη λευκα Ξεφυχόντας ἐκτὴ τίς κατάρρα τοῦ ὤκου, νὰ μὴν ἀκλουθήσῃ τὴν τέχνη τοῦ πατέρα του κι' ἔκανε τὸ θέλημά της.

Μπῆκε μοῦτσος στὸν καματὸν Ράμι, γιὰ νὰ ζήσῃ καὶ γιὰ ν' ἀξιωθῇ ν' ἀποκαταστήσῃ στὸν καιρὸ τῆς τὴν ἀδερφή του. Κάποιο ἄδο πικρογάλι χαραξε τὰ χεῖλα του. Ἡ ζωὴ τοῦ ξαναπῆρε τὸ σταθερὸ καὶ ρυθμικὸ της· δούλεμα ποὺ ἡ λύπη τῶχε χαλαρώσει καὶ ἀργοροίησε νὰ ἀπαλοχαλῶσῃ τὴν ψυχὴ τοῦ κάποιο ἀνάδεμα τρελλοχαρὰς πρωτογνώριστης. Ἀνάσταση Κεῖνη τὴν ὥρα φτάσανε μακρυνοὶ καὶ λευθεροὶ εἰς χτύποι τῆς μοναδικῆς καμπάνας τοῦ Ἀγ. Νικόλα.

Ὁ ἀχὸς τοὺς ἀγγιξετὴ καρδιά του κι, ἀνταμώθηκε ἀρμονικὰ μὲ τὸ διαλογισμὸ του. Ἀντάμα ὑψωθήκανε κα' σδυστήκανε μεσ' στὸ μυαλό του σὰν ἀσάλευτη ὑπόσχεση. Λὲς κι' ἔλυωσε ξάφνου τὸ θλιπτὸ μαγνάδι τῆς στενοχώριας κι' ἀναβλεψὰ μ' ἀναγάλλιαση τὴν ἀξία στιγμῇ, ποὺ θὰ μεταχευήσῃ ἐκ νὰ χαρούμενα, σὰν θὰ ὁδηγάει, ἀργοπερπάτα τὴ ντροπαλὴ ἀδελφούλα του μοστὰ στὸ δωμά.

—Σήκω Γιαννοῦλα, φώναξε ἀκράτητος δακρυγελόντας πᾶμε Ἄκου, ἡ φωνὴ τοῦ προστάτη μας, μὲς κ' ἔκ' ἔκ'... Ἀνάσταση...

Βασίλης Θεοτίτης
3 τοῦ Ἀπρίλη 1932

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Η ΕΛΠΙΔΑ ΤΟΥ ΓΟΝΙΟΥ

Μὲ τόσες στέρησες οἱ δύστυχοι
[γονιόίμας
μὲ τόσα βάσανα μὲ πίκρες καὶ
[καῦμούς,
Εἰς τὸ σχολεῖα νὰ φθιάξουν τὴ
[ζωὴ μας
μὰς ἔστειλαν μὲ χίλιους λογισ-
[μοὺς

Μὲ τὴν λαχτάρα ῥιζωμένη στὴ
[καρδιά τους
καὶ τὴν ἐλπίδα νὰ πεῖξ σὰν πε-
[ριστέρι
Ὀλόλευκο. πῶς κάποτε ἡ δυ-
[στυχία τους
ἀνθόλουσθι τὴν εὐτυχία θὲ νὰ
[φῆξῃ

Πλάθουν ὀνειρώτα χτισμένα
[στὴν ἐλπίδα
ζωὴ ἀνθόσπαρτη γλυκειὰ κι' ἀρ-
[μονικὴ
Πλαθ' ὀνειρόκοσμοις μὲ μάν
[να μὴν ἀχτίδα
ποὺ τὴν ψυχὴ τους πάντοτε φω-
[τίζει μυστικῇ.

Πῶς σὰν τελειώσουν οἱ σκου-
[δες οἱ στέρησες κι' οἱ πίκρες
μὴ ὀνειροφάνταστη νοσταλγικῇ
[ζωὴ
θὲ νὰ περνοῦν στὴν ἀγκαλιὰ
[τοῦ γιοῦ των χῶρις λύπες
καὶ τέλος ἦσαν ν' ἀφήσουν τὴ
[δυστηριὴ τους τὴ πνοή.
Βασίλης Ἀντωνιάδης

ΧΑΡΑΜΑ

Ξεχνιέται ἡ νύχτα στ' ἄπειρο.
[Στὰ κλώνια τῆς μουριᾶς
Ἀχτίνες ἀσημόχλωμες, ἀνάρτες
[κρυφάνθιζον.
Φιλοῦν τὰ γιοῦλιά κι' ἀναζοῦν
[τὰ φύλλα τῆς μυρτιάς.
Παλμοὶ ζωῆς, σταλλὰ—σταλλὰ
[τὸ νότισμα σκορπίζον.

Καθάρια ζαφειρόπετρα τὸ
[κλάμμα τῆς δροσιάς
Στὰ φύλλα—δάκρυα χαρᾶς— ἡ
[καταχνιὰ σταλάζει
Σὲ γάλα χουσοῦφαντη—ἀπόσκι-
[ος τῆς νυχτιάς
Τῆς σιγαλιάς τὴν ἡρεμιά λαχτα-
[ριστὰ ἀγκαλιάζει

Τῆς νειότητος σβίεται τ' ὄνειρο,
[σὰν ὄνειρο γοργό,
Κι' ὀνταράζεται ἡ ψυχὴ κι' ἀ-
[ποζητὰ τὸ χάδι
Τοῦ τραγουδιοῦ ποὺ ξεψυχᾷ
[καὶ χάνει τὸν ἀχὸ
Στὸ ἀργαστήρι τοῦ καιροῦ, στῆς
[λήθης τὸ μαγνάδι
Β. Θεοτίτης

ΕΝΑ ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Τὸ περιοδικὸ μας θεωρεῖ ὁ-
ποχρέωσιν νὰ δημοσιεύσῃ κα-
τωτέρω τὸν ἐτήσιο χαιρετισμὸ
τῶν μαθητῶν τῆς Οὐαλλίας πρὸς
τοὺς μαθητὰς ἑλῶν τῶν χωρῶν.
Αἱ ἰδέαι ποὺ ὅπ' αὐτὸν ἐκτίθεν-
ται εὐρίσκουν πραγματικὴ ἀπὴ-
χῆσι στὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων
καὶ μάλιστα Ἑλληνίδων μαθη-
τῶν ποὺ ἔχουν ἀρχίσει πλέον νὰ
ἐνστερνίζονται τὰ νέα ἰδεώδη
τῆς ἐσότητος καὶ ἀδελφωσύνης
μεταξὺ ἑλῶν τῶν λαῶν.

Τὸ κείμενον τοῦ χαιρε- τισμοῦ.

Μὲ ἑλῶν μας τὴν καρδιά ἐμεῖς
ἀγόρια καὶ κορίτσια τῆς Οὐαλ-
λίας χαιρετοῦμεν ἀγόρια καὶ κο-
ρίτσια, ἑλῶν τῶν ἄλλων τέκνων.

Ὁ κόσμος εἶναι σὰν ἕνα με-
γάλο χωρὶς τῶρα ποὺ κατωρ-
θώσαμε νὰ μὴ αἰσθανώμεθα τὴν
ἀπόστασιν ποὺ μὰς χωρίζει. Σῆ-
μερα ἡμέρα χαρούμενη σκεπτόμε-
θα τοὺς προτεράτας τῶν διαφό-
ρων Ἑθνῶν οἱ ὅποιοι ἐξετέλεσαν
ἕνα τόσο μεγάλον ὁλοκλήρωμα, ἐκείνους
ποὺ πρῶτοι κατέστησαν δυνατοὶ
νὰ στέλλῃ κανεὶς μηνύματα διὰ
μέσου τῶν ἡπιδιάδων ἐπάνω ἀπὸ
τὰ βουνὰ καὶ μέσα ἀπὸ τὰ βουνὰ
καὶ μέσα ἀπὸ τίς θάλασσας καὶ
ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἔδωσαν στίς
λέξεις φτερά γιὰ νὰ πετοῦν ἀπὸ
τὴν μιά Ἠπειρὸν στὴν ἄλλη. Ὁ
λοι αὐτοὶ ποὺ οἱ ἥρωες οἱ ὁρα-
ματισθέντες καὶ πιστεύσαντες οἱ
ὅποιοι ἐδοθήσαν εἰς τὸ νὰ γίνῃ
ὁ λόσμος μας μιά γειτονιά. Τῶ-
ρα ὁ ἀέρας μεταφέρει μουσι-
κὰς ἀπὸ πολλοὺς τόπους καὶ φω-
νὲς σὲ κάθε γλῶσσα καὶ γιὰ τὴν
ὀπηρεσία ποὺ προσφέρει τὸ ρα-
διοφῶνον τὰ ἔθνη ἡμποροῦν νὰ
γίνων στενωτέροι φίλοι.

Μὲ τὴν σκέψιν μὲ τὰ λόγια
μὲ τὴν πράξιν ἀγόρια καὶ κορί-
τσια, ἐμπρὸς ἀς ἀγωνισθοῦμεν μὲ
ἑλῶν τῆς δυνάμει ὥστε τὰ μη-
νύματα ποὺ στέλλομεν ἀπὸ τὰς
πατρίδας μας νὰ εἶναι πάντοτε
μηνύματα καλῶσύνης καὶ καλῆς
θελήσεως.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

Στὸ Σχολεῖο μας αὐτὲς τῆς
μέρες τὰ ἀπογεύματα παρουσιάζ-
ετε πυρετώδεις κινήσεις. Μαζὶ ὁ-
λα τὰ Σχολεῖα τῆς πόλεως προ-
τοιμαζόμεθα γιὰ τίς ἐτήσιες Γυμ-
ναστικὰς ἐπιδείξεις. Θὰ γίνων
τὴν 22αν Μαΐου τὸ ἀπόγευμα
τῆς Κυριακῆς, ἑλὰ τὰ σχολεῖα
μαζὶ εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἀρεως.
Εἴμεθα δέβαιοι ὅτι θὰ παραῖσι-

ασθῇ κάτι τὸ ἐξαιρετικὸ μὲ τὸ
μεγάλον ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν ποὺ
θὰ συμμετέσχουν καὶ ποὺ θὰ ἐ-
πιδείξουν τὴν ἐπίδοσιν των εἰς
τὴν Γυμναστικὴν καὶ τὴν εὐγε-
νὴ ἀθλῆσιν. Ἀκόμη ἐτοιμαζόμε-
θα ἡ 6 τάξις γιὰ τὴν παράστα-
σιν τοῦ δράματος Ἡλέκτρας ὅ-
πως ἔχει ἀναγγελθεῖ καὶ στῆς
ἐφημερίδας.

Καταβάλλομε κάθε φιλότιμη
προσπάθεια καὶ ἔχομεν πεπειθῆ-
σιν ὅτι θὰ ἐκανοποιήσωμεν τὸ
κοινὸν ποῦ πραγματικὰ ὑποστη-
ρίζει κάθε μὰς προσπάθεια. Τὸ
Δύκειον τῶν Ἑλληνίδων λίαν
εὐγενῶς προσεφέρθη νὰ μὰς πα-
ραχωρήσῃ 20 ἀρχαίας ἐνδυμα-
σίας.

Ὅλοι αἱ τάξεις τὸ περασμένον
Σάββατον εἶχον ἐκδράμει μαζὶ
ἐκτὸς τῆς θῆς τάξεως ἡ ὁποία κα-
τόπιν ἀποφάσεώς τους εἶχον ἐκ-
δράμει στὰ Μεσολά.

Αἱ Κοινότητες κάνουν τῆς
τακτικὰς καὶ ἑκτακτὰς διαλέξεις
κλπ. συνεδριάσεις των γιὰ κάθε
ζήτημα ποὺ ἐνδιαφέρει κάθε τά-
ξι. Αἱ διδασκάλαικες ἔχουν πλουτι-
σθῇ μὲ βιβλία κατὰλληλα γιὰ
παιδιὰ καὶ ἐλπίζομαι ὅτι θὰ τῆς
κάνωμε τὸ ἄλλο πιά ἔτος πιδ ἄρ-
τιες.

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ Β' ΤΑΞΕΩΣ

Σάββατον 23

Πλησιάζει τὸ Πάσχα.....
Τὴ χαρὰ!... Μαζὶ μὲ τὴν ἀρ-
μονίαν τῆς φύσεως θὰ γιορτά-
σωμεν τὴν ἡμέραν τῆς λυτρώ-
σεως μας.... τὴν ἡμέραν τῆς ἀνα-
στάσεως τοῦ Σωτῆρος μας! Δὲν
εἶναι μικρὸ πρᾶμα.

Ἡ χαρὰ ποὺ θὰ αἰσθανθῇ ὁλος
ὁ κόσμος τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶ-
ναι ἡμεγαλότερα χαρὰ ποὺ αἰ-
σθάνεται ποτε. Μὰ ἀραγε θὰ τὴν
αἰσθανθῇ καὶ φέτο τὴν χαρὰ αὐ-
τὴ ἡ μήπως ἡ φτώχεια θὰ τὸν
ἀναγκάσῃ νὰ αἰσθανθῇ λύπη; Ἀ-
σφαλῶς αὐτὸ τὸ δεύτερον θὰ γύ-
νῃ.

Ὡ! τὴ δυστυχία θὰ ὀπῆρχε ἂν
δὲν ὑπῆρχον μερικά φιλανθρω-
πικὰ ἰδρύματα καὶ κυρίως μερι-
κὲς φιλανθρωπικαὶ ψυχαι!.....

Μία ἀπὸ τὰς φιλανθρωπικὰς
αὐτὰς ψυχὰς εἶναι καὶ τὸ Γυμνά-
σιον μας. Σήμερον ξετινάζει τὰ
ταμὰ τῆς ἐλεημοσύνης του καὶ
μοιράζει τὸ περιεχόμενον τῶς τα-
μῶν ποὺ σὰν ἕνας βαρὺς ζυγὸς
ποὺ εἶναι σκεπάζει λὲς ὁλόκλη-
ρον τὴν γῆν καὶ κρύβει τὴν χα-
ρὰν ἀπὸ παντοῦ.

Τὰ λίγα χρήματα ποὺ μοιρά-
σθηκαν εἰς τὸ Πατριωτικὸ Ἰδρυ-
μα στὸ ὀρφανοτροφεῖον, αἱ 600
δρ. εἰς πτωχὰς οἰκογενεῖας μὰς
ἔκαναν νὰ νοιώσωμεν τόσην με-
γάλην χαρὰν κατὰ τὰς ἀγίας ἐκεῖ-
νας ἡμέρας ποὺ σπανίως τὴν αἰ-
σθανώμεθα.

τῆς θάλασσας σμίγει μὲ τὸ γαλανὸ τ' οὐρανοῦ καὶ φαντασμαγορικὸ δημιουργεῖται. Συννεφάκια π' ἔχουν κατακαθίσει ῥοδισμένα ἀπὸ τὰ χρώματα τῆς δύσης, σχηματίζουν πύργους, παλάτια μὲ θόλους, ἀψίδες καὶ πανύψηλους ἐξώστες, φλόγόχρυσα βέλη ποὺ λογχίζουν τὸν ἀέρα σὰ μιναρέδες τζαμιῶν. Μιὰ ὄνειροφωτισμένη πολιτεία παραμυθιοῦ.

Ὅταν ἐφθασα σὰν τρελλὸς, ἄρχισε νὰ λέη σιγανὰ μὲ βουρκωμένα μάτια, τὴν βρῆκα ἀναίσθητη στὸ στρῶμα, — πού ἀπ' τὸ πρπὶ δὲ γνῶριζε κανένα — χαροπάλαβε. Γύρω της οἱ συγγενεῖς της παραστέκοταν. Ἀξαφνα στυλώθηκε στὸ κρεβάτι της — πού τὴν εἶχε βρῆ τὴ δύναμη; — ἀπλώνοντας τὰ χέρια της. Ἐτρεξα κοντὰ της νὰ τὴν κρατήσω. Εἶχε ἀνοίξει τὰ μάτια της καὶ ἓνα χαμόγελο εἶχε χυθῆ σὲ ὅλο της τὸ πρόσωπο. Τὰ χεῖλιά της σάλεψαν καὶ μιὰ φωνὴ καθαρὴ, δυνατὴ σὰ νὰ εἶχε ξαναζωντανέψη, ἀνέβηκε ἀπ' τὰ φυλλοκάρδια της. «Γιάννη μου... παιδί μου...». Εἶπε, καὶ μ' οὐδῶσε τὸ στερνὸ φίλλ... Ἐπειτα ἔγειρε ἡσυχά — ἡσυχά στὴν ἀγκαλιά μου, ποὺ τὴν κρατοῦσα ἀπὸ πίσω καὶ ξεψύχησε σὰν τό πουλάκι. Τὰ μάτια της πιά σ' ἄλλο κόσμον ἔβλεπαν! Χρυσή μου μαννούλα!

Εἶπε, καταπνόνοντας τὰ δάκρυά του... Ὁ Γιάννης Γιάννουκας — πτυχιούχος μηχανικός — γύριζε μὲ τὰ καράβια. Ὅμως ποτὲ δὲ λείψανε τὰ γράμματά του καὶ τὰ καλά του. Πότε ἀπ' τὴ Μαρσέλια πότε ἀπ' τὴν Αἴγυπτο, πότε ἀπ' τὴν Ἀμέρικα.

Τὸν κόσμον γύριζε μὰ ἡ ψυχὴ τοῦ σὰν τὴν βελόνα τοῦ μπουσούλα, ποὺ πάντα, ὅ,τι δρόμον καὶ νὰ πάρῃ τὸ καράβι, γυρίζει κατὰ τὴν τραμουντάνα, ἡ ψυχὴ τοῦ καὶ ἡ ἔγνοιά του πάντα στὴν μαννούλα τοῦ γύριζε. Δὲ θ' ἄχανε ποτὲ τὸ δρόμον τοῦ ὁ Γιάννης.

Ὅμως ἡ γρηῃ Γιαννούκε

να, ὅταν ἔπεσε βαρεῖα ἄρρωστη, εἶχε πῆ στοὺς δικούς: «Μὴν φοβᾶσται, καὶ δὲν ἦρθε ἡ ὥρα μου ἀκόμα νὰ πεθάνω. Ἄν δὲν ἀξιώθῃ νὰ καλοδεχτῶ τὸν ξενιτεμένο μου, τὸ Γιάννη μου, νὰ τὸν σφίξω στὴν ἀγκαλιά μου δὲ μὲ πέρνει ὁ Θεός. Ὅταν γυρίσῃ μὲ τὸ καλὸ, τότες θὰ ξεψυχήσω στὰ χέρια του. Αὐτόντε περιμένω νὰ κλείσω τὰ μάτια μου».

Μόλις ἔμαθε τὰ μαῦρα μαντάτα κίνησε ἀμέσως γιὰ τὴν Πατρίδα.

Τὸ σκοτάδι τώρα, ἐπύκνωσε γρήγορα ἐπάνω ἀπ' τὴν ἡσυχὴ φύση τυλίγοντάς τους στὸ μαῦρο τοῦ τὸν πέπλο. Οὐρανὸς σταχτερός, θάλασσα σιωπηλὴ. Οὐτ' ἓνα κυματάκι δὲ σαλεύει. Καὶ πνίγει νομίζεις τὸν ἀέρα... Καὶ βαρένει τὴ φύση... τὴ θάλασσα... τὴν ψυχὴ!

— Ἐγὼ δὲ ζῶ πιά... περνῶ ὅλη τὴν ἡμέρα μου, μονᾶχος... ἔρημος, μὲ θανάσιμες στενοχώριες... καὶ τὴ νύχτα... ὡς θεὸς μου τὴ νύχτα δὲν μπορῶ νὰ κλείσω μάτι... ἂν τύχῃ καὶ κοιμηθῶ βλέπω ὄνειρα φοβερά!... καταλαβαίνω... αὐτὲς οἱ λύπες... θὰ μὲ σκοτώσουν... ποῖος θ' ἄλεγε ποτὲ... ἄχ... πόσο ὑποφέρω... Ἐχασα τὸ μόνον σὺν τροφὸ ποῦχα σὲ τοῦτο τὸν κόσμον, τὴ «μάννα» μου!... Ποῦ θυμᾶσαι ἀξέχαστε φίλε ποὺ τσακίζοταν ξενοδοιχεύοντας γιὰ νὰ μὲ καλοπερνᾷει γιὰ τὴν ὑγεία μου θυμᾶσαι... δὲν ἦταν καὶ τόσο καλὴ... ὀρφανὸς ἐγὼ... ἀπὸ μικρός... καὶ ἀκόμα κατῳρθώσε νὰ μὲ σπουδάξῃ... μονάχη της, μὲ τίς ἴδιες της δυνάμεις χωρὶς καμιά ξένη βοήθεια! Καὶ τώρα ἔπρεπε νὰ δουλέψω, νὰ ζήσω ἐγὼ καὶ νὰ θρέψω καὶ τὴ μαννούλα μου. Μὰ δὲν τὴ χάρηκα πολὺ αὐτὴ τὴ γλύκα... Ἐπάνω στὸ χρόνον πέθανε! Στέφανε ἡ ζωὴ μου... εἶναι λίγη... ἀκόμα... δὲ βαστῶ πιά!...

Καὶ τὸ φτωχὸ παιδί ξέσπασε σ' ἄγριο κλάμα... Οἱ νυχτερινὲς, μωρῶμένες, ξεφυροτάξιδες πνοὲς φιλ-

λοῦν ἐρωτικὰ τίς μποῦκλες τῶν μαλλιῶν του...

— Χρυσέ μου φίλε, ἄρχισε νὰ λέη ὁ Στέφανος, ἀλήθεια εἶναι... δὲν εἶναι εὐκόλο... μετὰ λόγια νὰ γιάτρεψῃ κανεῖς μιὰ πληγωμένη καρδιά. Πιστεῦστε με... μὴ σκεπτεσθε τὰ περασμένα... δηλαδή... ναί σκέπτεσθε πάντοτε τὴ μητέρα σας. Ἐχετε δίκην ο, «ἡ ἀγάπη τῶν παιδιῶν γιὰ τὴ μητέρα εἶναι τὸ πρῶτο ἱερὸ καθήκον ποὺ ἔχουν»! Ἐκείνη... ποὺ σὰς ἀγαποῦσε τόσο πολὺ!... Μὰ φίλε μου... ξεχνᾶτε ὅτι καὶ τὰ βιβλία εἶναι «ἓνας ἀπ' τοὺς καλύτερους σύντροφους»... ποὺ χύνουν πρῶτα — πρῶτα τὸ βάλαμο στὶς πληγωμένες καρδιές; ξεχνᾶτε; πῶς ἀπελπίζετε ἐσὶ; Ἡ ταχτικὴ ἀνάγνωσις πλατύνει τὴ σκέψη. Μᾶς ἀνοίγει νέους ὁρίζοντες.

Ὁ «Καρλάυ» εἶπεν ὅτι «τὸ ἀληθινὸν πανεπιστήμιον τῆς ἐποχῆς μας εἶναι μιὰ συλλογὴ καλῶν βιβλίων». Ὅλοι οἱ θησαυροὶ τῆς ἀνθρώπινης σοφίας βρίσκονται στὰ δημιουργήματα τῶν ἐξόχων συγγραφέων. Ἐκεῖνοι θυσίασαν τὴ ζωὴν γιὰ νὰ κάμουν τ' ἀθάνατα ἔργα τῶν. Ἐμεῖς τ' ἀχοῦμε ἑτοιμα. Εἶναι χαμένος... ὁποῖος δὲ διαβάξῃ. Εἶναι καταδικασμένος νὰ βλέπῃ τὸ γύρω του κόσμον μὲ τὸ φακό τῶν στενῶν, τῶν περιορισμένων ἀντιλήψεων του.

Ἡ ἀνάγνωσις καλῶν βιβλίων καὶ μάλιστα ἐκεῖνα ποὺ συνδέονται, ποὺ ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν κύκλον τῶν ἀσχολιῶν τοῦ καθένα, δίνουν φτερὰ στὴ φαντασίαν δυνάμουν τὸ μυαλὸ, κάνουν περισσότερον ἐξυπνός, δίνουν νέο θάρρος, δίνουν νέες ἐμπνεύσεις γιὰ νὰ προχωρήσῃ κανεῖς, γιὰ νὰ ἐνέλθῃ! Εἶναι τόσο σπουδαῖα ἡ ἐπιρροὴ τῶν καλῶν βιβλίων γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν μας, ποὺ καποῖος ἀπ' τοὺς νεωτέρους ἔφτασε σὶὸ σημεῖον νὰ πῇ ὅτι «ὁ κόσμος σήμερον κυβερνᾶται ὑπὸ βιβλίων!». Ὁ Σωκράτης σὶς ὑποθήκες του, στοὺς νέους, συνήθιζε νὰ

τονίζει: «Ἀφιέρωσε τὸν χρόνον σου εἰς τὸ νὰ ἐνδιατρίβῃς ἐπωφελῶς εἰς τὰ συγγράμματα τῶς ἄλλων διότι ἔτσι θὰ ἀπολαύσῃς, εὐκόλως ὅ,τι οἱ ἄλλοι ἐκοπίσαν ὑπερμέτρως διὰ νὰ κερδίσουν.»

Ὅμως φίλε μου προσοχὴ χρειάζεται στὴν ἐκλογὴ τῶν βιβλίων. Πρέπει νὰ διαβάσουμε ἔργα ἀναγνωρισμένων συγγραφέων, συγγραφέων ποὺ ἔμειναν καὶ θὰ μείνουν ἀθάνατοι στὸν κόσμον. Ὁ Βοναπάρτης εἶπεν ὅτι «Τὰ μυθιστορήματα εἶναι καλὰ διὰ τοὺς θυρωροὺς καὶ τὰς θαλαμηπόλους οἱ ἄνδρες πρέπει νὰ διαβάξουν ἱστορικὰ ἔργα». Ὁ Ἰδιος πάρα πολὺ ἀγαποῦσε καὶ τιμοῦσε καὶ διάβαζε καὶ τοὺς μεγάλους ποιητὰς. «Διάβαζε καὶ ξαναδιάβαζε» — ἔλεγε σ' ἓνα ἀπ' τοὺς ἀξιωματικούς του, ξαναβίασσε τοὺς μεγάλους ποιητὰς, διότι μᾶς ἀνυψώνουν τὸν νοῦν καὶ μᾶς χαρίζουν κολοσσιαίαν μεγαλειότητα. Σήμερον ἔχει καταντήσῃ νᾶναι ἀξίωμα ὅτι στὴν πρόοδο προχωροῦν ἐκεῖνοι οἱ λαοὶ ποὺ διαβάξουν περισσότερο τὰ ἀριστα συγγράμματα καὶ τὰ παλὰ καὶ τὰ νεώτερα.

Τὰ δημιουργήματα τῶν παλῶν Ἑλλήνων εἶναι ἐκεῖνα ποὺ δυνάμουν τὴν ψυχὴ, ποὺ ἀκονίζουν τὸ μυαλὸ, ποὺ δημιουργοῦν τοὺς ῥωμαλέους χαρακτήρες. Ἀπ' τίς σελίδες τῶν ἀρίστων βιβλίων οἱ μεγάλοι ἄνδρες μᾶς μιλοῦν καὶ μᾶς κάνουν κοινωνοὺς τῶν πολυτιμοτέρων τῶν λογισμῶν καὶ σκοροῦν σὶς ψυχὰς μας, τοὺς ψυχικούς τῶν θησαυρούς!

Ὁ Γιάννης ἄλλαξε... εἶναι χυμὴν στὸ πρόσωπό του μιὰ γλύκα ἀνέκφραστη!... Στὴν ψυχὴ του νοιώθει ἀπειρη στοργὴ καὶ εὐγνωμοσύνη. Δὲ βάσταξε... ὀλίγηκε ἐπάνω του καὶ τὸν ἀγκάλιασε ἀδερφικά. Ἡ σκηνὴ εἶναι συγκινητικὴ... Φιλοῦνται καὶ δακρύζουν ἀπὸ χαρὰ οἱ δύο παιδικοὶ φίλοι!...

Ἀπὸ πάνω ὁ οὐρανὸς γεμάτος μ' ἀστρα φαίνεται

σάν να κατεβαίνει, να χαμηλώνη για να τους άγκαλιάση.

Κι' ο Γιάννης ψιθύρισε... «σε σένα θα χρωστῶ τὴ ζωὴ μου!!!»

Μαθιουδάκης Λευτέρης
Μαθητὴς Ε. τάξης
Γυμνάσιο Χανιά

Ο ΤΥΦΛΟΣ

Ήταν ένα γεροντάκι πολύ συμπαθητικό, ένας ζητιάνος που καθόταν πάντα έξω από τὸ σχολεῖό μας καὶ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη. Ἡ ἔκφραση τοῦ προσώπου του ἦταν πάντα γλυκεία κι, ἕνα φευγάτο χαμόγελο ἀνθίζε στα μάγουλά του χεῖλη. Μὰ τὰ μάτια του κύτταζαν μπρὸς χωρὶς καμμιὰ ἔκφραση κρυφωμένα στὸ ἴδιο σημεῖο λές κι' ἐβλέπαν σὲ ἄλλους, κόσμους, σὲ μέση μακρινὰ κα' ἄγνωστα σὲ μᾶς τοὺς ἄλλους. Ήταν τυφλός!

Μὰ ἴσως αὐτὸ μὲ ἔκανε νὰ τὸν συμπαθῶ πὺς πολὺ

Κάθε πού περνοῦσα ἀπὸ κοντὰ του ἐνοιωθὰνὰ γεμίζη τὴν ψυχὴ μου μὴ τρυφερότητ' γιὰ τὸ τυφλὸ γεροντάκι. Καὶ ἡ χαρὰ του ἦταν μεγάλη κάθε πού τὸν νὰ μού λέει: «Εὐχαριστῶ παιδάκι μου» τὴν εὐχὴ μου! Καποια μέρα πού γύριζα στὸ σπίτι λίγο ἄργα εἶδα νὰ κρατᾷ ἀπὸ τὸ χέρι τὸν τυφλὸ, ἕνα κοριτσάκι πού τὰ κουρελιασμένα ρούχα του μόλις σκέπαζαν τὸ ἀδύνατο σωματάκι του. Στάθηκε λίγο γιὰ νὰ τοὺς δῶ. Τὸ κοριτσάκι πηγαινε σιγὰ—σιγὰ κρατῶντας τὸν τυφλὸ μὲ στοργὴ καὶ προσέχοντας σὲ κάθε βῆμα ἐνῶ αὐτὸς τὸ ἀκολουθοῦσε μὲ τὰ μικρὰ καὶ ἀβέβαια βήματα τῶν τυφλῶν. Τὸ πρόσωπο του φωτιζόταν ἀπὸ ἕνα χαμόγελο γεμάτο καλωσύνη καθὼς ἀκούσε τὰ χαριτωμένα λογάρια τοῦ μικρούλας ἐγγονούλας του. «Ἐέρριε παπούλη μου; σήμερα πῆγα σ' ἕνα μεγάλο σπίτι καὶ ζήτησα λίγο ψωμί. Ἡ κυρία—μὴ πολλὴ ὁμορφὴ καὶ καλὴ κυρία—μὲ εἶδε καὶ μὲ λυπήθηκε φαίνεται γιὰτὶ μὲ χάιδεψε καὶ μου εἶπε νὰ μπῶ μέσα. Ὁ παπὸς! Δὲν φαντάζεσαι τί ὥραϊο σπίτι πού ἦταν καὶ πόσο μεγάλο! Δὲν ἔχω ἔναδεῖ παπούλη μου! φάνηκε πῶς ἔμοιαζε μὲ κείνα τὰ παλάτια πού μού λές τὸ βράδυ στὰ παραμύθια. Θυμάσαι παπούλη;... «Ναὶ παιδάκι μου.»

«Μοῦ ξῆσες κι' ἄλλα νὰ φάω καὶ μού ἔκρυψε στὴν τσέπη λίγα κουλουράκια καὶ δύο τριὰ μῆλα. Μὰ ἐγὼ παπούλη μου τὰ φύλαξα γιὰ σένα πού σ' ἀγαπῶ!..»

Ἡ φωνίτσα τοῦ μικρούλας εἶναι τόσο τρυφερή, καὶ τὰ ματάκια τοῦ ἐκφράζουν τὸν ἀγάπη καθὼς λέει τὰ λόγια αὐτὰ κυττάζοντας τὸν τυφλὸ παπὸς τοῦ, ὥστε μὲ κάνει νὰ δακρῶσω καὶ νὰ φύγω πολὺ συγκινημένη.

—Εὐτυχισμένης παπὸς!

Στὸ δρόμο σκεπτόμουν πῶς ὁ γεροντάκος αὐτὸς δὲν θὰ ἦταν τόσο δυστυχισμένος ἀπὸ ἔλπε κοινὰ του μὴ τέτοια ὑπαρξὴ τρυφερὴ καὶ χαριτωμένη.

Καὶ ἀπὸ κείνη τὴ βραδιά συμπάθησα πὺς πολὺ τὸ φτωχὸ ζυτιάνο μὲ τὰ σβυσμένα μάτια πού εἶνε ἀντὶ γι' αὐτὰ δυὸ μάτια παιδικὰ καὶ ἀθώα τὰ μάτια τοῦ μικροῦς του ἐγγονούλας.

Μὴ μὲρα ὁμοῦς πηγαινόντας στὸ σχολεῖο εἶδα τὴ θέση τοῦ τυφλοῦ ἄδεια. Παραξενούτησα, ἀλλὰ εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου πῶς ἴσως νὰ μὴν ἦρθε ἐπειδὴς ἦταν πολὺ κρύο. Ἀλλὰ οὐτε τὴν ἄλλη μέρα δὲν ἦρθε κι' αὐτὸ μ' ἔκσμε ν' ἀνησυχῶ. Οἱ μέρες κυλοῦσαν χωρὶς νὰ ξαναδῶ τὸν τυφλὸ. Ἦμουν λυπημένη καὶ σκεπτόμουν πῶς ἴσως νὰ ἔκαθε τίποτε ἴσως ν' ἀρρώστησε ἴσως. Ποιὸς ξέρει... θὰ εἶχαν περὰ ἢ ἀπὸ τὸ 15 ἡμέρες....

Ήταν ἡ ὥρα τοῦ ἡλιοβασιλέματος καὶ καθισμένη στὸ παράθυρο μου! Ήταν ἕνα ὀλόγλυκο σούρουπο ἀπὸ κείνα πού χύνουν στὴν Πλάση μὴ γλυκεῖα μελαγχολία καὶ στίς ψυχὲς μὴ θλίψη... Ὁ ἥλιος ἔγερνε ἀπαλά—ἀπαλά ἐνῶ οἱ τελευταῖες ἄκρες ἀπὸ τὰ ὀλόχρυσά ἀστραφτερά του κρῶσια φαίνονταν σὰν ζωγραφιστὲς πάνω στὸν ἀσπρογάλανο οὐρανὸ. Τὰ ῥόδινα συννεφάκια διασκορπιζόταν σιγὰ—σιγὰ κι' ἔμοιαζαν σὰν σκόρπια ροδοπέταλα σὰν κόκκινες πιπελιές πού ἦταν σὰν νὰ γίνηκαν ἀπὸ τὸ θεῖο χέρι κάποιου μεγάλου Ζωγράφου... Μὴ ὑπέροχη γαλήνη ὑψίγει μὲ τὰ ἀέρινα πέπλα τοῦ ὅλη τὴν Πλάση πού τὴν ὁμορφιά τοῦ συμπληρώναν οἱ γλυκεῖες νότες μιᾶς σερενάτας....

Μαγεμένη ἐβλέπα τὴν ὄνειροσμένη ὁμορφίαν τοῦ Δύσης καὶ ἀκούα' ὁπότεν κάποιος ἐλαφρὸς θόρυβος κάτι σὰν ψίθυρος μ' ἔκσμε νὰ συνέλθω ἀπὸ τὸ ὄνειρο—πόλημά μου καὶ νὰ κυττάξω στὸ δρόμο. Ἐνας γεροντάκος ἔστειλε καὶ ἀπολάμβανε κι' αὐτὸς τὸ ὑπέροχο νανοῦρισμα τοῦ Φύσης ἐνῶ συγχρόνως ἐμουρμούριζε.

Δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν γνωστό μου τυφλὸ ζητιάνο.

Μὰ... πῶς βρέθηκε ἐδῶ μόνος; Ποιὸς τὸν ἔφερε; Ποῦ ἦταν τόσες μέρες; Περίεργο! ὥς τόσο κύτταζα μὲ προσοχὴ νὰ δῶ τί θὰ κάνη ἐνῶ συγχρόνως προσπαθοῦσα ν' ἀκούσω τί ἔλεγε γιὰτὶ μιλοῦσε μόνος!..

—«Τὶ ὥραϊα πού εἶναι θεῖ

μου! Τὶ ὁμορφος ὁ κόσμος! Πόσα σπῖτια! Τὶ μεγάλα πού εἶναι! Κύτταξε πόσο ἔχουν ἀλλάξει ὅλα ἀπὸ τότε! 10 χρόνια εἶναι αὐτὰ! Ποιὸς νὰ μού τὸ ἔλεγε πῶς θὰ ξαναδῶ καὶ γῶ ὁ φτωχός! Ἀς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομά Σου Κύριε!»

Ἡ καρδιά μου κτυποῦσε γρήγορα. Δὲν μποροῦσα νὰ τὸ πιστέψω. Ὡστε γι' αὐτὸ τὸν εἶχα χάσει τόσες μέρες.

Γιὰτὶ δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία πῶς ὁ τυφλὸς ὑστὶρα ἀπὸ καμμιὰ ἐγγείρησι εἶχε ξαναβρῆ τὸ φῶς του.

Πόσο ὥραϊος θὰ τοῦ φαινόταν τώρα ὁ κόσμος καὶ πόσο γλυκερὰ ἡ ζωὴ. Πόσο φῶς δὲν θὰ χύθηκε τώρα στὴν ψυχὴ του μὲ τὸ φῶς πού χύθηκε στὰ μάτια του.

Ἐνοιωθα καὶ τὴ δική μου ψυχὴ πὺς ἐλαφρὴ καὶ πὺς χαρούμενη. Κάποιο φῶς χύθηκε καὶ σ' αὐτὴν καὶ τὴν ἔκανε νὰ αἰσθάνεται ἀπειρη εὐτυχία.

Τὸν κύτταζα μὲ χαρὰ ὥπως βλέπει κανεῖς ἕνα χαμένο πού ξαναγυρίζει στὴ ζωὴ. Μὰ εἶχε δίκην κι' αὐτὸς γιὰτὶ ἔφυγε ἀπὸ τὰ μαῦρα σκοτάδια πού ἦσαν χαμένος καὶ ξαναγύρισε στὸ φῶς τὸ τόσο πολὺτιμο καὶ θεῖο!.. Σὲ λίγο ἔφυγε κυττάζοντας γύροι του σὰν μικρὸ παιδί γεμάτος ἐκπληξὴ καὶ περπατώντας γρήγορα γρήγορα.

Τὸν παρακολούθησα ὥσπου ἔστειρε καὶ χάθηκε....

Ὁ ἥλιος ἔγυρε πῶς πίσω ἀπὸ τὰ βουνὰ στέλνοντας τὸ τελευταῖο του φέλιμα τὴν Πλάση πού ἦταν σκεπασμένη κείνη τὴν ὥρα ἀπὸ ἕνα μισοσκόταδο γεμάτο μυστήριο καὶ γαλήνη...

Τότε καὶ ἡ ψυχὴ μου ὑψώσε τὰ μάτια τοῦ γεναῖα θαυμασμό κι' εὐγνωμοσύνη σ' ἐκεῖνον πού μὲ τόση θεῖα σοφία καὶ καλωσύνη φροντίζει γιὰ ὅλα τοῦ τὰ πλάσματα....

Εὐτέρπη Κωνσταντῆ
Τάξις Γ'

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Καθημένη εἰς τὸ παράθυρον τοῦ οἴκους μας ἐβλέπα τοὺς μικροὺς μαθητὰς τοῦ δημοτικεῦ σχολείου, πού ὅλοι μὲ χαρὰ καὶ εὐθυμία ἔτρεχαν πάνω κάτω παίζοντας κατὰ τὸ διάλειμμα.

Τότε δὲν ἔχω κι' ἐγὼ πῶς μού ἦλθε στὴν ἰδέα νὰ κάμω μερικές σκέψεις διὰ τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὸ μέλλον αὐτῆς μαθητικῆς κοινωνίας, τὰ μέλη τοῦ ὁποῖα διδάσκονται καὶ μορφώνονται ἐξ ἴσου ἀπὸ τοὺς ἰδίους διδασκάλους. Βεβαίως ἡ ἐξέλιξις δι' ἕκαστον μαθητὴν δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ.

Ποῖα ἀραγε ἀπ' αὐτὰ τὰ ἀμέριμνα παιδάκια θὰ εἶναι οἱ μέλ

λοντες ἐπιστήμονες, ἐφευρέται διαπρεπεῖς πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ ἱερόχρητες; Ἄλλὰ καὶ ποῖοι ἱεῖς αὐτῶν θὰ εἶναι ἀφανεῖς καὶ ἄδοχοι; Ποῖοι ἀκόμη θὰ εἶναι οἱ εὐεργεταῖ τοῦ ἔθνους, ποῖοι μεγάλοι στρατηγοὶ, ποῖοι βιομήχανοι, ἔμποροι, ἀλλὰ καὶ ποῖοι κακοῦργοι, ποῖοι ἀπατεῶνες καὶ λεισταῖ τοῦ αἵματος;

Μήπως καὶ οἱ σημερινοὶ τοιοῦτοι δὲν ἦσαν κάποτε μικροὶ μαθηταὶ; Ἄλλ' ἰδοὺ πῶς ἐξελίχθησαν. Πράγματι, ἡ ψυχὴ τῶν μικρῶν αὐτῶν παιδιῶν ὁμοιάζει πρὸς χάριτην ἀγροφον, ὅπως λέγουν οἱ Λατίνοι «tabula rasa». Καὶ αὐτὸς ὁ χάριτης τοῦ ψυχῆς τοῦ παιδιοῦ σιγὰ, σιγὰ, κατὰ πιν ἀρχίζει νὰ γράφεται μὲ τὴν μελέτην τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἔξεως, τὰ ὁποῖα ἀποκτᾷ ἀπὸ τὰς ἐπιδράσεις τοῦ περιβάλλοντος καὶ ἐκ τῆς φύσεως.

Ποῖα νὰ εἶναι ἀραγε αἱ ἐπιδράσεις τοῦ περιβάλλοντος αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν τοὺς χαρακτῆρας καὶ τὰς ἐξελίξεις τῶν παιδιῶν αὐτῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξαρτᾶται τὸ εὐτυχὲς ἢ τὸ δυστυχὲς, τὸ ἐνδοξον ἢ τὸ ἄδοξον μέλλον των; Κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι αἱ ἑξῆς:

Ἡ ἀνατροφή, ἡ σφαιναστροφή καὶ τὰ διάφορα ἀναγνώσματα. Ἀναλόγως τῆς ποσότητος αὐτῶν δημιουργοῦνται οἱ ἠθικοὶ ἢ ἀνῆθικοι χαρακτῆρες τῶν μικρῶν μαθητῶν.

Ἡ εὐπλασις τοῦ ψυχῆ των ὡς μαθητῆς ἔλκει πρὸς αὐτὴν πᾶν ὅ,τι ἐπιδρᾷ ἐπ' αὐτὴν καλὸν ἢ κακόν. Δι' αὐτὸ οἱ γονεῖς πρέπει πολὺ νὰ προσέχωσι εἰς τὴν καλὴν ἀνατροφήν τῶν παιδιῶν των, διότι ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ εὐδαιμονία ἢ κακοδαιμονία τῆς μελλούσης κοινωνίας τὴν ὁποῖαν αὐτὰ ἀργότερον θὰ ἀποτελέσουν.

Αἱ συμβουλαι καὶ θεωρίαι τῶν γυνόνων καὶ ἰδίως τῶν μητέρων πρέπει νὰ εἶναι ἐμπρακτοι. Πρέπει ἰδίως νὰ προσέχουν πολὺ τὰς σχέσεις καὶ τὰς συναναστροφὰς τῶν παιδιῶν των, διότι καὶ αὐταὶ ἐπιδρῶν οὐκ ὀλίγον ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ των.

Ὡσαύτως καὶ ἐπιδρῶν τὴν πνευματικὴν τροφήν ἣν λαμβάνουν τὰ τέκνα των ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν διαφόρων ξένων πρὸς τὴν καλὴν διαπαιδαγώγησιν των ἀναγνωσμάτων.

Απὸ τὰς μητέρας λοιπὸν κυρίως ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον καὶ ἡ ἐξέλιξις τῆς μαθητικῆς κοινωνίας. Καὶ ἐνῶ ἕκαστα αὐτὰς τὰς σκέψεις ἐξέφραξε κυτπᾷ ὁ κώδων τοῦ σχολείου, ὅστις προσεκάλει τοὺς μαθητὰς νὰ ἐπαναλάβουν τὰ μαθήματά των ὑστερα ἀπὸ δεκάλεπτον διάλειμμα.

Ζελεῖ Ἀντ. Πιτσιλαδῆ
Μαθητὴς Δ' τάξεως Γ. Θ. Χ.